

LETO XXIV. — Številka 87

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, sreda, 10. 11. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik in sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

SPREJEM ŠPORTNIKOV IZ RADOVLJSKE OBCINE — V petek popoldne je predsednik radovljske občinske skupščine Stanko Kajdiž v hotelu Grajski dvor v Radovljici sprejel najboljše športnike in športne delavce iz radovljske občine. Ob tej priložnosti je športnikom občinska zveza za telesno kulturo izročila posebna priznanja, predsednik skupščine pa praktična darila. Na sprejem so povabili: Franca Ambrožiča, Marjana Burgarja, Pavla Dornika, Dušana Goriška, Božo Fon, Cirila Globočnika, Filipa Kalana, Pavla Kobilico, Barbaro Mikeš, Barbaro Pikon, Jurija Ravnika, Jaka Reša, Jaka Rozmana, Mata Šimnica, Andrejo Urh, Franca Zupana, Janeza Zupana, Toneta Zeljana, Stefana Pesjaka, Janeza Brodnika in člane četverca brez krmarja (Jurija Potočnika, Joža Berca, Miloša Janšo in Marka Mandiča). Ob tej priložnosti so izročili praktično darilo tudi dolgoletnemu športnemu delavcu Aleksu Čebulju. — Na sliki: Stanko Kajdiž izroča praktično darilo športniku Filipu Kalanu. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Mesec boja proti alkoholizmu

Alkoholizem zavzema pri nas vse večji obseg in postaja vedno večji socialni, zdravstveni, ekonomski in splošno družbeni problem. Ni prav, da ravno in samo ob mesecu boja proti alkoholizmu podčrtujemo to dejstvo. Vendar pa nam ne bo tega dejstva, dokler ne bo vsa družba osveščena, dokler se mi vsi ne bomo zavedali strahotnih posledic alkoholizma, ovrhla nobena resolucija ali akcijski program. Zalostno in resnično obnemem je, da se družbena zavest spreminja zelo počasi. Spreminjajo pa jo redke subjektivne sile. Za sedaj so zdravljeni alkoholiki, socialne službe in pa nekaj družbeno političnih organizacij.

O alkoholizmu pri nas govorimo že leta in leta, prav toliko časa pa traja tudi družbena brezbriz-

nost do tega pojava. Alkoholizma pa je pri nas toliko, da bi prav vsaka slovenska občina potrebovala svojo skofljico. Ob tako ogromnem številu, — govore o številu 70.000 alkoholikov, tri bolnišnice na Slovenskem pa imajo za zdravljenje alkoholikov le 150 postelj — si ne moremo privoščiti zakona o obveznem zdravljenju alkoholikov (razen delikventov). Zaradi neizdelanega sistema zdravljenja bi tega zakona enostavno ne mogli realizirati.

Po desetih letih, odkar je bil pri GO SZDL ustanovljen Koordinacijski odbor za borbo proti alkoholizmu, smo na Slovenskem poleg več analiz tega pojava, vendarle nekaj naredili: poskusili smo s sodobnim načinom zdravljenja alkoholikov, ustanovili smo klube

zdravljenih alkoholikov, imamo akcijski program boja proti alkoholizmu.

In preventiva? O njej bi težko govorili, dokler bomo gojili slovenske pivske navade, dokler bodo reprezentančni bifeji na vseh nivojih polni, dokler bomo snobistično tekmovali v potrošnji dragih uvoženih pijač, dokler bomo alkohol prodajali v vseh mogočih trgovinah, itd. Prej omenjene subjektivne sile, čeprav se ne zavzemajo za prohibicijo, naj bi v naši družbi uživale vsaj tolikšno podporo, da bi uspeli zavrovati pred alkoholizacijo vsaj tale tri področja: promet, delovno mesto in mladino. Svojo preventivno vlogo naj bi pri tem imele tudi množične družbene organizacije na terenu kot so sindikat, Socialistična zveza, Rdeči križ, Zveza mladine in druge.

RAZSTAVA POHIŠTVO 71

od 12. do 22. novembra
DELAVSKI DOM — KRANJ

Razstava POHIŠTVO 71 vam prikazuje najkvalitetnejše izdelke preko 20 renomiranih tovarn. Na razstavi lahko kupite:

- SPALNICE ● DNEVNE SOBE ● KUHINJSKE ELEMENTE ● KAVCE ● FOTELJE ● STOLE ● KOTNE KLOPI ● KUHINJSKE MIZE ● PREDSOBNE STENE ● OMARICE ZA ČEVLJE ● PREPROGE ● POSTELJNINO ● ZAVESE IN DRUGO

VSE RAZSTAVLJENO BLAGO PRODAJAMO S 5 % POPUSTOM!

Potrošniki:

Poleg možnosti nakupa na kredit, vam pohištvo strokovno in brezplačno montiramo ter dostavimo na dom.

Izkoristite izredne ugodnosti.

Za obisk in nakup se priporoča

KOKRA — Prod. DEKOR — KRANJ
Koroška c. 35

Še vedno negotovo

Kranj, 9. novembra — Ponedeljkov dež, ki je padal po vsej Gorenjski, ne bo kaj prida vplival na boljšo preskrbo z elektriko. Zato bodo do konca tedna predvidene omejitve električne energije na Gorenjskem nespremenje-

ne. V energetskega centru podjetja Elektro Kranj so nam pred zaključkom redakcije povedali, da je kritičen položaj s preskrbo nespremenjen in da je varčevanje še vedno potrebno.

A. Z.

Republika — država in samoupravna skupnost

Izvršni odbor skupnosti slovenskih občin bo jutri in v petek pripravil v Kranju posvetovanje Republika kot država in kot samoupravna skupnost. Na posvetovanju, ki bo v sejni dvorani kranjske občinske skupščine, bodo razpravljali o družbeno političnem sistemu in ekonomskih odnosih v republiki ter

o vlogi in položaju družbeno političnih organizacij v funkcioniranju republike kot države in kot samoupravne skupnosti. V prvem delu bo imel uvodni referat predsednik slovenske skupščine Sergej Kraigher, v drugem pa predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik.

A. Z.

Gorenjski komunisti o socialnem razlikovanju

Kranj, 9. novembra — Popoldne je bila razširjena seja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko, na kateri so razpravljali o osnutku resolucije III. konference zveze

komunistov Slovenije o socialnem razlikovanju. Na seji so posebej opozorili na nekatera vprašanja, ki so bila v razpravah na Gorenjskem doslej največkrat omenjena.

KLANJ

● Danes popoldne bo peta seja izvršnega odbora občinske konference socialistične zveze. Člani odbora bodo razpravljali o dosedanem uresničevanju volilnega programa socialistične zveze iz leta 1969, o organizacijskih vprašanjih, spremembi finančnega načrta za leto in o osnutku finančnega načrta za prihodnje leto. — Jutri pa se bo pri občinski konferenci SZDL sestala komisija za obrambne priprave v organizacijah in društvi. Obravnavali bodo delovni program za leto 1972.

● Pri občinski skupščini bo ta teden več sej svetov. Omenimo naj, da se bo sestala tudi svet za zadeve borcev, ki bo obravnaval predloge komisij za stanovanske zadeve borcev in predlog komisije za družbeno pomoč in kriterije za podeljevanje priznanih kmetom — borcem NOV.

TRŽIČE

● V okviru sodelovanja med obmejnima mestoma so bili v soboto na obisku v Trziču predstavniki borovčeljske občine. Šestčlanska delegacija občinskih svetovalcev je vodil župan tega koroškega mesta Tomaž Sorgo. S predstavniki tržiške občinske skupščine in socialistične zveze so razpravljali o nadaljnjem sodelovanju, ki se je med občani obeh krajev razvil najbolj na kulturnem in športnem področju, med gasilci, šahisti in drugimi.

Borovčeljska delegacija si je ogledala proizvodnjo v ZLIT, kjer sta jih sprejela predsednik delavskega sveta in komercialni direktor in jih seznanila s poslovanjem in gospodarskimi rezultati delovne organizacije.

Zvečer je goste iz Borovčelj sprejel na Bistriškem gradu član republiškega izvršnega sveta dr. Ernest Petrič, ki je spregovoril o nerešenih političnih vprašanjih in z obžalovanjem omenil tudi dogodke na Koroškem v nedavni preteklosti. Zanimal se je tudi za možnosti gospodarskega sodelovanja med občinama. Te so zaradi dokaj različnih struktur proizvodnje sicer majhne, izrazil pa je željo, da bi se maloobmejni promet med Koroško in Slovenijo razvil vsaj do take ravni, kot se je med Slovenijo in Julijsko krajino. —ok

SKOFJA LOKA

● Včeraj popoldan je bila v sejni dvorani skupščine občine Skofja Loka volilna konferenca sindikata delavcev industrije in gradbeništva občine Skofja Loka. Razpravljali so o pripravah na III. kongres sindikata industrije in rudarstva Slovenije, pregledali so gospodarjenje v industriji v skofjelški občini in se pogovarjali o nadaljnjih možnostih za razvoj. Nadalje so obravnavali program dela sindikata industrije in gradbeništva v občini, izvolili so delegate za III. kongres sindikata industrije in rudarstva in člane za republiški odbor sindikata industrije in rudarstva. —lb

● Na zadnji seji obeh zborov skupščine občine Skofja Loka je bil Anton Mohorič iz Zelezarnik imenovan za predsednika sveta za industrijo, obrt in delo pri skupščini občine Skofja Loka. Do sedaj je bil član tega sveta. Za novega člana sveta je bil imenovan Franc Sovinc iz Brodov. Spremembe so nastale zaradi smrti predsednika sveta Franca Svoltjšaka.

● V svet za finance skupščine občine Skofja Loka sta bila izvoljena Bogomila Mitič in Jurij Zebre, oba iz Skofje Loke. Izvolili so jih namesto umrlih članov sveta Valterja Galofa in Franca Svoltjšaka.

● V svet za urbanizem in komunalno skupščino občine Skofja Loka je bil izvoljen Jože Bogataj iz Zirov. Volitve so bile potrebne, ker je član sveta Franc Dolinar umrl.

● Za vršilca dolžnosti ravnatelja Lesno-industrijske šole Skofja Loka pa so na seji imenovali Feliksa Ježka. —lb

RADOVLJICA

● Predsednik občinske konference socialistične zveze Janez Várl je za petek popoldne sklical sestanek s predsedniki krajevnih organizacij socialistične zveze. Na dnevnem redu je razprava o pripravah na krajevne volilne konference SZDL.

● Jutri popoldne bo seja komiteja občinske konference zveze komunistov. Med drugim bodo razpravljali o predlogu stališč in vsebine pete seja občinske konference ZK in o predlogu za izbor delegata za drugi kongres zveze komunistov Jugoslavije.

● Danes popoldne bo pri občinskem sindikalnem svetu seja odbora družbenih dejavnosti. Pogovorili se bodo o sklepih občinske predkongresne konference sindikata delavcev družbenih dejavnosti in o nalogah odbora. Na dnevnem redu pa je tudi razprava o razvoju srednjega šolstva v radovljiški občini. —A. Z.

Ocenili so delo

Na zadnji seji tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Zelezarne Jesenice so se v razpravi menili tudi o samoupravljanju v Zelezarni, predvsem o delu in problemih delovnih enot.

V Zelezarni Jesenice temelji samoupravljanje na delovnih skupinah ali enotah, ki predstavljajo osnovne oblike samoupravljanja. Vsa leta so prav delovnim enotam dajali največ poudarka in jih vključevali v samoupravni proces v tovarni. Večina delovnih skupin opravlja svoje delo zadovoljivo, nekatere pa za aktualne politične in družbene probleme ne kažejo večjega zanimanja. Problem aktivnega vključevanja v samoupravne procese se kaže predvsem v tistih delovnih skupinah, v katerih se število zaposlenih delavcev stalno spreminja.

Na seji so se člani tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata zavzeli predvsem za večjo aktivnost in vključevanje članov delovnih enot v vse samoupravne odločitve v Zelezarni. Poudarili so, da bi moral biti prav vodja delovne skupine tisti, ki bi dajal življenju in delu v enoti pravi utrip. Delavci bi morali biti vedno obveščeni o najvažnejših dogodkih v Zelezarni in izven nje, politično razgledani, kajti le tako bi lahko povsem objektivno reševali nesoglasja in probleme v svoji enoti.

V razpravi so sodelovali tudi člani tovarniške organizacije ZM in menili, da bi mladim morali omogočiti sodelovanje in vključevanje v

samoupravne procese, pri tem pa jih ne le učiti, temveč tudi dosledno voditi.

Ob koncu seje so na osnovi predlogov in sklepov razprave vendarle ugotovili, da je kljub nekaterim pomanjkljivostim delo v večini delovnih enot potekalo normalno. Vse napake pa, ki so zavirale samoupravljanje, bodo

morali čim dosledneje odpravljati.

V Zelezarni Jesenice so se vsa leta zavzemali za zares demokratične odnose v kolektivu. Rezultat tega je tudi precejšnja veljavnost delovnih skupin. In že s tem, ker se zavzemajo za še trdnjšo osnovno delovnih skupin, kaže vanje zaupati. —D. Sedej

Konferenca ZMS Duplje uspela

V Dupljah je bila v petek mladinska konferenca aktiva ZMS Duplje, na kateri so obravnavali program dela ter izvolili novo vodstvo aktiva. Za novega predsednika je bil izvoljen Emil Rakovec. Sklenili so, da bodo v sodelovanju z ostalimi gorenjskimi aktivami organizirali kviz oddaje z bogatim kulturnim programom v decembru, janu-

arju in februarju. Predlog je lep, vprašanje pa je, kako ga bodo sprejeli posamezni aktivni po Gorenjskem. Zato so predlagali, naj bi se sestali čimprej predsedniki mladinskih aktivov ter povedali svoje mnenje.

Sprejeli so tudi program sodelovanja na proslavah, ki jih organizirajo ob raznih priložnostih v Dupljah. —J. K.

Mladina v odporu

Kranjska mladina se z vedno večjo udeležbo vključuje v splošni ljudski odpor. To je moč sklepati po mnogih letošnjih akcijah, zlasti po veliki udeležbi na štiridnevem pohodu skupaj z vojaki. Se globlje, v širino in kvaliteto pa sega program, ki ga je sprejela komisija za splošni ljudski odpor pri občinski konferenci ZMS v Kranju. Program zajema aktivnost do poletja 1972, ali bolje do konca tekočega šolskega leta.

Osrednja težina delovanja je usmerjena v poljudne, pri-

vlačne oblike seznanjanja mladih ljudi z oblikami in možnostmi odpora. Sem sodijo razne oblike kvizov, tekmovanj, predavanj po šolah ob prikazovanju zanimivih filmov, barvnih diapozitivov in podobno. Predviden je tudi seminar za neposredne organizatorje, in sicer po aktivnih na terenu, po organizacijah združenega dela ter za mentorje po osnovnih in srednjih šolah. Poleg tega bodo trije posebni tečajji, na katerih bi se usposobile zlasti mladinke za radiotelegrafistke in bolničarke, ter tečaj za orientacijo v naravi.

V nalogah neposrednih akcij je predvidenih več obiskov mladine v vojašnice (prvi bo že 13. novembra v Bohinjsko Belo), sodelovanje z garnizijami, posebne oblike praznovanj raznih obletnic kot na primer dan republike, dan JLA, dan mladosti in druge, ki bodo povezani z določenimi akcijami in večinami obrambnega značaja. V poročilnem delu je tudi predvidenih več drugih akcij, in sicer akcija »Poišči-uniči«, »Ob mejnikih revolucije«, »Hegalec«, sodelovanje na republiški akciji »Po poteh osvoboditve« in druge.

Celotno delovanje mladine v splošnem ljudskem odporu je v tesnem sodelovanju s svetom za narodno obrambo, z ustreznimi komisijami pri SZDL in ZK ter z vsemi specializiranimi organizacijami v občini kot so zlasti Početniška zveza, Zveza tabornikov, klubi OZN, Zveza rezervnih vojaških starešin, Ljudsko tehniško, Zveza kulturno-proletarcev, svetnih organizacij, planinci, letalci, strelci, Rdeči križ in drugi. —K. Makuc

Delegati za kongres

Na zadnji seji tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Zelezarne Jesenice so izvolili za delegate 3. kongresa sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, ki bo v začetku decembra v Kranju, Srečka Mlinariča, podpredsednika republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva ter dolgoletnega predsednika tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata v Zelezarni, Franca Kobentarja, sedanjega predsednika osnovne organi-

zacije sindikata v Zelezarni in štiri aktivne člane sindikata. Franca Zupana, Anico Cimon, Rafaela Torkarja ter člana sindikata iz Gozdnega gospodarstva Bled na Jesenicah Jožeta Miklavčiča.

Na seji so izvolili za člane republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije Srečka Mlinariča in Franca Kobentarja ter člane za plenum občinskega sindikalnega sveta: Marjana Knifca, Janeza Valentiča in Marjana Zitnika. —D. S.

JESENICE

● Danes popoldne bo v sejni dvorani družbenopolitičnih organizacij na Jesenicah seja komisije za obrambno vzgojo mladih, splošni ljudski odpor in sodelovanje z graničarji pri občinski konferenci ZMS Jesenice, na kateri bodo poslušali poročilo o enoletnem sodelovanju in skupnih akcijah mladih in graničarjev v občini. Obenem pa bodo razpravljali tudi o predlogu programa za sodelovanje z graničarji v prihodnjem enoletnem obdobju. —D. S.

● Danes bo na Jesenicah seja predsedstva občinske konference SZDL, na kateri se bodo menili o pripravah na konferenco občinske konference SZDL Jesenice. —D. S.

Varčujmo za doto otrok

Samoprispevek za kopališče

V Zeleznikih se pripravljajo na referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo pokritega kopališča, ki naj bi stalo med tovarnoma Alples in Iskro v Zeleznikih. Po predračunih in ob sedanjih cenah bo gradnja veljala prebivalce tega konca Selške doline okrog 3.500.000 dinarjev.

Odbor za pripravo referenduma, ki so ga imenovali spomladi, je predlagal, da bi za bazen prispevali vsi zaposleni na tem območju, poleg teh pa še upokoenci in gospodinje ter kmetje iz krajevne skupnosti Zelezniki in seveda gospodarske organizacije in krajevna skupnost. Samoprispevek za gradnjo kopališča bi plačevali v enakem odstotku kot samoprispevek za gradnjo šol, ki ga v Zeleznikih ne plačujejo več. Razpisali naj bi ga za dobo sedmih let.

O razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo kopališča je v petek razpravljala svet krajevnih skupnosti. Na seji je prevladalo mnenje, da je kopališče z vsemi pomožnimi objekti prevelika investicija, da bi vse to gradili naenkrat. Zato so predlagali, naj bi kopališče gradili postopoma. Najprej pokrit bazen, nato bi prišlo na vrsto letno kopališče, pomožni prostori, razna igrišča in podobno. Tako bi v nekaj letih zrasel na prostoru med Iskro in Alplesom rekreacijski center. Predlagali so tudi, da bi samoprispevek plačevali le 3 ali 4 leta.

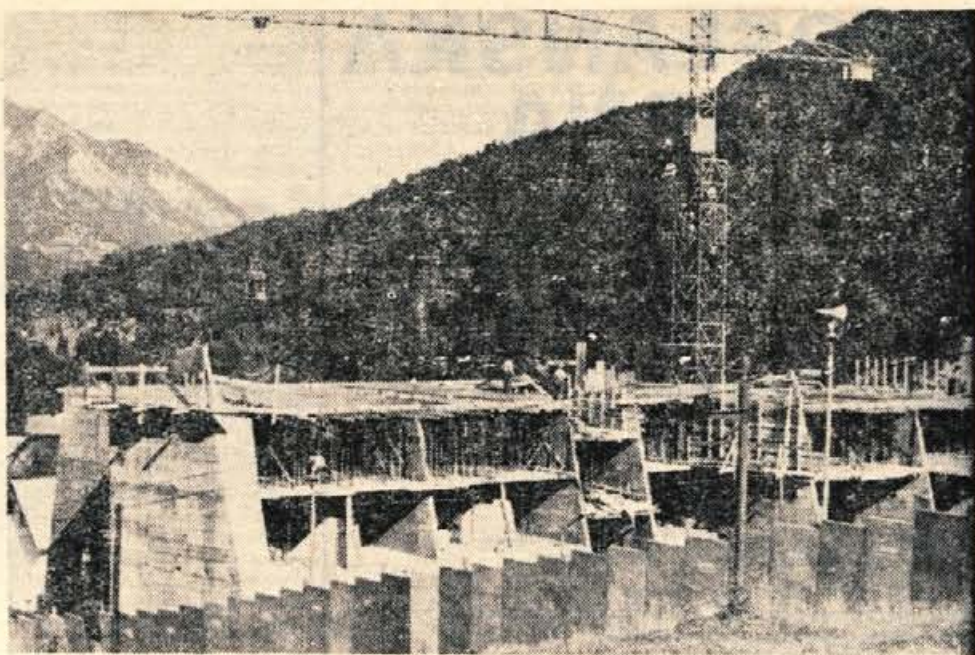
Pri krajevni skupnosti Zelezniki ne zanemarjajo možnosti, da bi gradili rekreacijski center s pomočjo turističnih ali drugih delovnih organizacij, ki bi bile zainteresirane za gradnjo takih objektov v Selški dolini. Možnosti za razvoj rekreativnega turizma je namreč v tej dolini dovolj.

V Zeleznikih računajo, da bodo referendum o uvedbi krajevnega samoprispevka izvedli v začetku prihodnjega leta. Če bo uspel, bo KS začela s pripravljalnimi deli. Pri tem mislijo pritegniti tudi mladino, ki je za gradnjo kopališča tudi najbolj navdušena.

L. Bogataj

Nov asfalt med Bledom in Bohinjsko Belo

Pred dnevi je Cestno podjetje Kranj končalo dela pri obnovi ceste med Bledom in Bohinjsko Belo. Omonjeni odsek bohinjske ceste so razširili in asfaltirali.

V Kranjski gori gradi potovalna agencija Kvarner Ekspres iz Reke nov hotel, v katerem bo prostora za 220 gostov. — Foto: B. B.

Zadovoljiv uspeh poslovanja

Pred leti je zaposlovanje žensk na Jesenicah predstavljalo precejšen problem. Na zavodu za zaposlovanje je bilo prijavljenih kar dosti deklet in žena, ki so iskale zaposlitev. Za mnoge zaposlitev v sosednji Avstriji ni bila sprejemljiva predvsem zaradi družinskih obveznosti. Pred leti je problem postal vse bolj pereč, število nezaposlenih delavk je narasčalo. Predstavniki jeseniške občine so se zato domenili s predstavniki kranjske Iskre, da bodo na Blejski Dobravi zgradili obrat tovarne Iskre in s tem vsaj deloma omilili problem nezaposlenosti na Jesenicah.

»Z obratovanjem smo začeli lani ob občinskem prazniku 1. avgusta,« pravi vodja Iskrinega obrata na Blejski Dobravi Anton Pene. »Tedaj je bilo na zavodu za zaposlovanje na Jesenicah prijavljenih okoli 300 nezaposlenih žena in deklet. Najprej smo nekaj mesecev porabili za priučevanje večinoma nekvalificiranih delavk. Sprva smo zaposlili le nekaj delavk, ko smo dobili nov trak, smo uvedli dopoldansko izmeno. Zdaj je v obratu zaposlenih 285 delavcev, večinoma žensk iz jeseniške, nekaj pa jih prihaja tudi iz radovljiške občine.

V prvem letu poslovanja smo dosegli planirano proizvodnjo in dosegli od 160 do 180 milijonov dinarjev realizacije. S proizvodnjo smo zadovoljni, manjka le materiala. Delamo za izvoz, večinoma za Italijo, tovarno Siemens. Naši proizvodi so poleg ostalega tudi žične oblike za hišne centrale.

Za zdaj na razširitev oziroma na večjo proizvodnjo

še ne mislimo, saj delamo šele dobro leto. Vsekakor pa je to odvisno od našega podjetja, Iskre v Kranju.

Očitki, da ne skrbimo dovolj za stanovanjske probleme naših delavcev in za zadovoljive osebne dohodke, so preuranjeni in nepravilni. Zavedati se moramo, da smo s proizvodnjo šele začeli in da je večina delavk nekvalificiranih, priučeni. Okoli devet mesecev traja samo priučitev na delovno mesto in je nemogoče zahtevati, da bi takoj v začetku prejemale visoke osebne dohodke. Poprečni osebni dohodek znaša

zdaj 1040 dinarjev. Dohodek pa je prav pri vseh odvisen od dela, dosežene produktivnosti, od norm. Po naših internih aktih osebni dohodek ne sme biti manjši od 800 dinarjev in tega se dosledno tudi držimo. Od delavke same je torej odvisno, koliko bo ob koncu meseca zaslužila.

Za rešitev stanovanjskega problema se že zavzemamo. Predstavniki Iskre so se skupaj s predstavniki jeseniške občine že menili za gradnjo stanovanj na Blejski Dobravi.

D. Sedej

Večja gospodarska aktivnost

Po pregledu rezultatov v prvem polletju letošnjega leta so tiste jeseniške organizacije, ki imajo sedež v občini Jesenice, dobro gospodarile.

V prvih šestih mesecih so vse organizacije dosegle okoli 770.000.000 dinarjev celotnega dohodka ali za 24 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Za 21 odstotkov so porasla porabljena sredstva, dohodek pa za 35 odstotkov.

Poprečni mesečni dohodek na zaposlenega se je povečal za 29 odstotkov. Zvišal se je od 1211 dinarjev na 1516 dinarjev. Najvišje poprečne dohodke so imeli delavci pri Jesenice transportu in v železarni, najnižje pa v trgovini in v gostinstvu.

Večji je tudi ostanek dohodka na vseh področjih

gospodarstva razen v gradbeništvu. Dosegel je zadovoljivo višino, pri tem pa ima največ zaslug prav Železarna Jesenice, saj je njen delež v ostaneku dohodka 74 odstotkov.

Cene so se v prodaji na drobno dvignile za 17 odstotkov, pri gostinskih storitvah pa za 23 odstotkov. Tudi v obrti se je dvignil dohodek za 44 odstotkov, v stanovanjsko-komunalni dejavnosti pa za 28 odstotkov.

Akumulacija celotnega gospodarstva je porasla za 99 odstotkov. Najnižjo akumulacijsko stopnjo imata Kroj — 20 odstotkov, Cokla — 32 odstotkov, najvišjo pa Sportmetal.

Obrtno podjetje za vzdrževanje hiš in steklarstva je v prvem polletju imelo izubo.

D. S.

POSLANSKA PISARNA

● I. Z. iz Senčurja se je pred dobrim mesecem oglasil v poslanski pisarni in povedal, da v zveznem zakonu o upravnih taksah piše, da so vse vloge v zvezi z gradnjo stanovanj oproščene taks, vendar se kranjska občina tega ne drži. Povedal je, da za katastrski spisek sicer ni bilo takse, za overitev podpisa lastnika zemljišča pa je že bilo treba plačati takso. Za posojilo pri podjetju je treba vse dokumente overiti na sodišču, kar stane okrog 20 do 30 tisočakov. Poudaril je tudi, da predpisi o sodnih taksah niti ne omenjajo, da bi bili graditelji stanovanjskih hiš oproščeni taks. — I. Z. je tudi povedal, da je bil nekaj let oproščen takse za registracijo osebnega avtomobila, glede na določilo zakona, da so plačevanja te pristojbine oproščeni delovni invalidi in druge osebe s telesnimi hibanji. Ze nekaj let pa to določilo ne velja več za osebe s telesnimi hibanji.

Davčna uprava kranjske občinske skupščine je na vprašanje o upravnih taksah takole odgovorila:

S temeljnim zakonom o upravnih taksah je urejeno vprašanje plačevanja upravnih taks v postopkih pred zveznimi in občinskimi upravnimi organi. Višina taks za posamezna upravna dejanja je predpisana v tarifah. Tako se za upravna dejanja pred zveznimi organi plačujejo upravne takse, ki so predpisane v taksni tarifi, ki je sestavni del temeljnega zakona o upravnih taksah. Za upravna dejanja pred republiškimimi organi se plačujejo upravne takse po tarifi, ki je sestavni del zakona o republiških upravnih taksah. Za upravna dejanja pred občinskimi organi pa se plačujejo takse po tarifi, ki je sestavni del občinskega odloka o upravnih taksah.

Po določilih zakona o republiških taksah občinske skupščine v svojih odlokih lahko določijo da se glede plačevanja občinskih upravnih taks uporablja taksna tarifa, ki je sestavni del zakona o republiških upravnih taksah. Tega pooblastila pa se je v svojem odloku oziroma v taksni tarifi poslužila tudi kranjska občinska skupščina.

Po 21. točki 22. člena temeljnega zakona o upravnih taksah so oproščeni plačila taks spisi in dejanja v zvezi z zidanjem, popraviljem in vzdrževanjem stanovanjskih hiš. To so torej vloge za izdajo lokacijske odločbe, gradbenega dovoljenja, vloge za izdajo uporabnega dovoljenja in podobno. Razumljivo pa je, da to določilo ni moč razširiti tudi na overitev podpisov prodajalca nepremičnine po kupni pogodbi ali overitev dokumentov za najetje posojila v podjetju itd.

Za overitev podpisov na kupnih pogodbah, kreditnih pogodbah in drugih listinah, ki jih opravi sodišče, je treba plačati sodne takse po določilih temeljnega zakona o sodnih taksah. Za dejanja pred sodiščem je namreč treba plačati sodne takse, ki so predpisane v tarifi zakona o sodnih taksah. Tako je za sodna dejanja pred zveznimi sodišči treba plačati sodne takse po tarifi iz temeljnega zakona o sodnih taksah, za sodna dejanja pred republiškimimi sodišči po tarifi zakona o republiških sodnih taksah in za sodna dejanja pred občinskimi sodišči se plačajo sodne takse po tarifi, ki jo določa občinski odlok o sodnih taksah.

Občinske upravne in sodne takse so torej na podlagi republiškega zakona v pristojnosti občinskih skupščin. Zato bi bilo poslansko vprašanje glede tega v republiški skupščini odveč.

Glede oprostitev plačevanja taks za registracijo osebnega avtomobila za delovne invalide in za osebe s telesnimi hibanji pa bodo razpravljali ustrezni organi republiške skupščine. Zato so iz poslanske pisarne ustrezne republiške organe seznanili z vprašanjem in mnenjem tovariša I. Z. iz Senčurja.

● Pisarna regionalnega kluba poslancev za Gorenjsko pa je pred dnevi dobila tudi gradivo, ki ga je pripravila zveza slepih Slovenije. Gradivo je poslal odbor za invalidsko in pokojninsko zavarovanje ter invalidsko varstvo socialno zdravstvenega zbora pri republiškem sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo. V gradivu sta dva predloga. En predlog je, da bi se vsem slepim priznal status invalida in s tem pravica do nadomestila za izgubljen vid, pravica do dodatka za potrebo in tujo pomoč ter pravica do rehabilitacije, zdravstvenega varstva in tehničnih pripomočkov. Če ta predlog ne bi bil sprejet, pa predlaga zveza slepih, da se z zakonom zagotovi socialna varnost za tiste slepe, ki so socialno ogroženi. Odbor, ki je to gradivo poslal, tudi prosi, da klub predloge zveze slepih preučiti in sporočiti svoje stališče. Na podlagi zbranih stališč bo namreč sekretariat pripravil predloge ustreznih aktov.

Prihodnjtje bomo objavili odgovor KZK Kranj — obrat mlekarne na pripombe kmetov na javni razpravi o starostnem zavarovanju v Cerkljah. V razpravi so namreč ugotovljali, da mlekarne nima povezave s proizvajalci mleka in da jim nerodno plačuje mleko.

A. Zalar

Gasilci poklicne čete na Jesenicah so povečali prostore svojega doma. — Foto: B. Bienkus

Zakaj nimajo ekipe prve pomoči?

Na nedavnem občnem zboru občinskega odbora Rdečega križa Kamnik je njen predsednik dr. France Pucelj med drugim rekel:

»Ne morem razumeti, zakaj niso vse organizacije pravočasno opravile občnih zborov in poročale o njih. Ne razumem, zakaj nam oddelek za narodno obrambo pri občinski skupščini, referat za civilno zaščito in splošni ljudski odpor, ni šel na roko, da bi naša organizacija dobila svojo ekipo prve pomoči in socialno ekipo. Zal nam je, da se zaradi tega nismo mogli udeležiti III. medrepubliškega tekmovanja v Velenju, dočim so Domžalčani to zmogli.

Moja kritika je dobronamerna.

Glede na te kritične pripombe na občnem zboru Rdečega križa sem povprašal na oddelku za narodno obrambo kamniške občine, kako je s to zadevo.

»Sploh nas niso povabili na občni zbor,« je bila prva pripomba. Pojasnili so, da so prek tečajev prve pomoči usposobljene ekipe v krajevnih skupnostih: Kamnik, Duplica, Nevlje in v Tunjicah. Ekipe prve pomoči so usposobljene tudi v naslednjih delovnih organizacijah: v tovarni Stol, v Titanu, Svilanitu, Tovarni usnja, podjetju Kamnik in Rudniku kaolina. V manjših delovnih organizacijah imajo dva do tri bolničarje, ki lahko nudijo prvo pomoč. Te dni se bodo začeli tečajji prve pomoči v krajevnih skupnostih Motnik, Spitalič, Kamniška Bistrica, Godič in Crna. V decembru in januarju pa še v Tuhinju, Šmartnem, Srednji vasi, Pšajnovici, Mostah, Komendi, Selu in Vranji peči.

»Lani smo po končanih tečajih prve pomoči v Kamni-

ku občinskemu odboru Rdečega križa ponudili, da si sami izberejo ekipo prve pomoči. O tem smo občinski odbor RK tudi pisмено obvestili. Mi nismo krivi, če občinski odbor Rdečega križa nima svoje ekipe prve pomoči,« so dejali na oddelku za narodno obrambo. Pokazali so mi tudi dopis naslovljen na občinski odbor RK v ka-

terem piše: »Ob potrebi, da iščete za sestav vaše ekipe za prvo pomoč potrebne osebe, lahko te izberete iz seznama.« Dopisu je bil namreč priložen tudi seznam oseb, ki so že bile na tečajih usposobljene za nudenje prve pomoči.

Morda je bil posredi le nesporazum.

J.V.

Kdaj urbanistični program?

»Zelimo, da bi tudi za naš kraj čim prej izdelali urbanistični program,« so mi v razgovoru dejali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti Jezerško.

Zakaj?

Radi bi vedeli, kje smejo in kje ne smejo graditi. Na Jezerškem je namreč vedno več zanimanja za zasebno stanovanjsko gradnjo. Potrebo po urbanističnem programu pa narekujejo tudi drugi vzroki. Domačini s ogorčenjem opazujejo, kako nekateri, ponavadi tujci, brez zapletov gradijo vikende, ki so pogosto stanovanjske hiše v malem, lokaciji za stanovanjske liše, ki bi jih radi gradili, pa ni. Razen tega sem v istem pogovoru zvedel, da lastnike vikendov težko pritegnejo k prostovoljnimi akcijam, čeprav so le-ti najbolj glasni v zahtevah, naj jim krajevna skupnost uredi asfalt do hiše, javno razsvetlavo itd. Jezerjani dobro vedo, da v vikendih preživljajo svoj dopust številni turisti, o katerih nihče, niti Turistično društvo, nima evidence. Kaj šele, da bi plačali turistično takso. Prijavljanje gostov in plači-

lo turistične takse sta po zakonu obvezna.

Nekdo od krajevne skupnosti bi moral sodelovati pri dodeljevanju parcel za vikende, pravijo Jezerjani. Tako stanje ne vpliva najbolje na odnose med domačini in sodanjimi ter prihodnjimi graditelji in lastniki vikendov.

Jezerjani bi radi na tole javno zastavljeno vprašanje tudi javen in temeljit odgovor.

.jk

Krvodajalska akcija na Jesenicah

Na Jesenicah bo v dneh od 15. do vključno 20. novembra redna krvodajalska akcija, ki jo organizira Rdeči križ Slovenije. Občinski odbor RK na Jesenicah je že poslal posameznim delovnim organizacijam in ustanovam v občini sezname in priporočila, da bi čimveč članov delovnih kolektivov darovalo kri.

D.S.

Mladi so delavni Jezerska šola je premajhna

Čeprav je bilo poučevanje na Jezerskem pred vojno kažen za učitelje, je šel vsakdo le nerad stran

Delo družbenopolitičnih organizacij v nekem kraju je odvisno od razmer, v katerih ljudje živijo in ustvarjajo. In te razmere se od kraja do kraja tako razlikujejo, da bi težko rekli: te metode političnega in družbenega dela, ki se obnesejo pri nas, se morajo in se bodo tudi v... Posebnosti posameznega kraja terjajo od vodstev organizacij, da jih spoznajo, se jim prilagajajo in jih na nevsihljiv, a sprejemljiv način, spreminjajo.

Jezersko ni izjema. Svoje posebnosti ima, ljudi, ki so člani te ali one organizacije, ki imajo take ali drugačne

želje in potrebe. Kaj delajo krajevne organizacije? Kako sledijo utripu vasi in njenih prebivalcev? O tem smo se pogovarjali s predsednikom krajevne organizacije SZDL na Jezerskem Jurijem REBOLJEM.

»Če pogledamo kmeta, ki dela od jutra do večera v gozdu ali na polju, ali delavca, ki ob štirih zjutraj vstane in gre na avtobus, ki ga bo peljal v Kranj na šiht, in se pozno popoldne vrača, mislim, da je sedanja družbena in politična aktivnost na Jezerskem še kar dobra. Pri ljudeh je veliko delovne vne- me, in za to delo nihče ne zahteva plačila. Seveda pa je družbena aktivnost vedno odvisna od problematike, ki jo skoraj nikdar ne manjka. Moramo tudi upoštevati, da je naš kraj izredno raztegnjen.

Vodilno vlogo v družbenem in političnem življenju ima SZDL. Vendar ne kot diktator, temveč kot koordinator dela. SZDL sodeluje pri reševanju krajevnih komunalnih zadev in organizaciji najrazličnejših javnih razprav in tribun. Sodelovanje med krajevnimi organizacijami je dobro. Zakaj tudi ne, saj se skoraj vsak prebivalec sreča s tremi organizacijami, bodisi kot navaden član ali kot član vodstva. Še posebno pa moram pohvaliti mladinsko organizacijo, ki je bila ustanovljena lani. Mladi so aktivni in zaslužijo priznanje. Povsod jih najdemo. Pri gasilcih, v kulturnem društvu ali pri Rdečem križu. To je treba pohvaliti...«

J. Košnjek

Jurij Rebolj

Solsko poslopje na Jezerskem je bilo zgrajeno leta 1885. Stavba je bila v letu 1912 razširjena, 1944. pa požgana. 1945 in 1946 je bila šola obnovljena in taka je še danes, čeprav je od tistih dni minilo že dobrih 25 let. Šola zato razumljivo ne ustreza potrebam sodobnega in vedno bolj zahtevnega pedagoškega procesa.

Do leta 1950 se je v I. razred jezerske osnovne šole letno vpisalo povprečno 26 do 30 otrok. Šola je zato prerasla iz dvooddelčne v šest-oddelčno, s tem, da so bili višji razredi kombinirani. Pred sedmimi leti sta bila 7. in 8. razred ukinjena, s tem, da so bili otroci prešolani v Kranj, 1. septembra letos pa v Preddvor. Na Jezerskem je tako ostalo le še 5 razredov. Prvi in drugi sta kombinirana, prav tako tretji in četrti, le učenci 5. razreda nimajo v razredih sošolcev iz drugih razredov. Število učencev na jezerski osnovni šoli zaradi zmanjševanja rojstev pada. Lani se je na primer v prvi razred vpisalo le 10 otrok. Vendar osnovna šola na Jezerskem zato ni odveč. Zaradi oddaljenosti od drugih krajev bo šola morala obstajati še naprej, saj so že s sedanjim prevozom otrok v Preddvor težave. Na avtobusih je ponavadi gneča, večkrat pa otrokom avtobus tudi uide, tako da morajo iz Preddvora peš ali z avtostopom. Povrh vsega ima večina jezerskih otrok že do glavne ceste 2 ali 3 kilometre peš hoje.

Letos obiskuje pet razredov jezerske osnovne šole 77

otrok, ki se gnetejo v treh učilnicah. Od teh sta bili dve grajeni za ta namen, tretja pa je bila nekaj upraviteljevo stanovanje. Šola nima ne telovadnice, ne delavnice za praktični pouk. Trije učitelji, kolikor jih je na Jezerskem, si pomagajo, kakor znajo, in skrbijo, da kvaliteta pouka ne bi trpela, saj to škoduje otrokom, ki se morajo v višjih razredih prešolati. Poleti, ob lepem vremenu, imajo ure telovadbe na vaškem igrišču, ki so ga zgradili domačini s prostovoljnimi delom in ob pomoči Elektro iz Kranja, pozimi ali v slabem vremenu pa v razredih. Kljub temu so jezerski šolarji dobri športniki. Posebno se odlikujejo v smučanju. V raz-

redih imajo tudi tehnični pouk. Razumljivo, da se šolska oprema pri tem kviri. Delovni pogoji za učitelje so slabi. Razen tega učitelji stanujejo na šolskem podstrešju. Kot smo izvedeli, se učitelji aktivno vključujejo v družbenopolitično življenje kraja in zato so med vaščani cenjeni.

Prostorsko stisko na jezerski osnovni šoli lahko reši prizidek, za katerega so načrti že narejeni. V njem naj bi bila telovadnica, prostori za celodnevno bivanje ter mala šola, v kleti prizidka pa mladinski klub, ki bi ga lahko uporabljale tudi društvene organizacije. Jezerjani so obakrat glasovali 100-odstotno za samoprisevek za gradnjo šol in vrtcev v kranjski občini. Zato upravičeno pričakujejo, da bo prišla na vrsto tudi njihova osnovna šola!

J. Košnjek

STREŠNO OPEKO

iz uvoza (Italija) 42 x 33 cm sedaj lahko dobite tudi pri nas.

- IZBIRA BARVE PO ZELJI
- 30-LETNO JAMSTVO KVALITETE
- DOBAVA V 7 DO 10 DNEH
- NA VAŠ DOM ALI GRADBIŠČE

Priporočamo se s solidnimi cenami!

V ZALOGI SPET DIMNE TULJAVE
OD 15 x 15 DO 20 x 20 IN
POROLITI 3,4 IN 8 CM.

Veleželeznina »Merkur«
POSLOVNA ENOTA »KURIVO«
KRANJ
Gorenjesavska 4, telefon 21-192

Kemična tovarna Podnart

proda:

tovorni avto TAM 200,
leto izdelave 1965

Izklicna cena je 18.500 din.

Javna licitacija bo v prostorih podjetja 18. novembra 1971 ob 9. uri. Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti kavicjo v višini 10 % izklicne cene.

Coklo zamenjala copata

Na Blejski Dobravi pri Jenenicah je bilo nekaj poleg kmetijstva glavni vir dohodka številnim vaščanom tudi izdelovanje cokel. Podjetje Cokla se je tedaj, od leta 1928 naprej, z uspehom uveljavljalo na domačem in tujem tržišču. Toda z razvojem industrije in z novimi zahtevami in potrebami na tržišču so tudi v malem podjetju Cokla preusmerili svojo osnovno dejavnost. Začeli so izdelovati zaščitna delovna sredstva. Prenehali so izdelovati cokle, začeli so delati rokavice in danes se z vsemi močmi trudijo, da bi s kvaliteto in raznovrstnostjo svojih izdelkov obstali na tržišču in ugodili njegovemu zahtevnemu utripu. Vsak dan ga založijo z okoli 45 različnimi izdelki, kar za tako majhno podjetje, ki šteje komaj 30 zaposlenih, ni malo.

Čeprav o nekdanjem ljudskem običaju, cokli, v podjetju ni nobene sledi več, imena podjetja niso spreminjali. Cokla je ostala in prav je tako. Naj vsaj ime podjetja da vedeti, da ima iz-

delovanje cokel na Blejski Dobravi že dolgo tradicijo.

»Se posebno v zadnjem času, ko se povsod zavzemajo za varstvo pri delu in s tem kot nujno zahtevajo dobra zaščitna sredstva, se je močno povečal razvoj naše dejavnosti.« pravi dolgoletni upravnik Cokle, Ludvik Ambrožič. »Opazili smo, da upada izdelovanje lesene obutve, zato smo se brž preusmerili v izdelovanje specialnih sredstev: varnostnih pasov, mesarskih škornjev, gamaš in specialne obutve. Naša osnovna dejavnost pa je izdelovanje zaščitnih rokavic.«

»Kako je z nabavo surovin in kako s prodajo vaših izdelkov?«

»S surovinami imamo večne težave. Letos smo izdelovali celo iz argentinskega usnja, ki ga je uvozilo podjetje Astra iz Ljubljane. S surovinami nas največ oskrbujejo podjetja iz Soštanja, Vrhnike itd. Cene usnja so letos močno porasle, kar za 40 odstotkov. Naše izdelke pošiljamo slovenskim trgovinam, deloma tudi hrvaškim. Zdaj bomo začeli izdelovati

tudi copate, ki pa bodo trajnejše od tistih, ki jih kupujemo po trgovinah. Po copatah s klobučevinastimi podplati je veliko povpraševanje.«

»Pri preusmeritvi dejavnosti ste najbrž morali modernizirati proizvodnjo.«

»Letos smo nabavili devet novih strojev. Kupili smo jih s kreditom skupnih rezerv gospodarskih organizacij občine. S stroji se je močno povečala produktivnost dela.«

»Kako bo v prihodnje?«

»Nedvomno bomo povečali izdelavo zaščitnih rokavic, ker prihajajo prav za te rokavice nova in nova naročila. Pri tem pa si želimo, da bi z vsemi usnjenimi izdelki oskrbovali prav jeseniško železarno. Če bi se uspeli z Železarno dogovoriti, bi lahko povečali našo proizvodnjo za 20 odstotkov. Brez dvoma pa bomo tako kot doslej stremeli za tem, da bomo našo proizvodnjo prilagodili zahtevam tržišča. Tehnologija dela se spreminja in zahteva nova, moderna in uporabna zaščitna sredstva.«

D. S.

Stara, častitljiva kašča

Sredi Makekovega dvorišča na Jezerskem stoji kašča, stara 160 let. Lesena je, krita s skodlami, ima pa tudi lepo izrezljan »gank«. Vanjo so včasih spravljali poljske pridelke in stroje, razen tega pa ima kašča zgoraj shrambo za suho meso, spodaj pa so spali hlapci, dekle in pastirji.

Ceprav danes kašče ne uporabljajo več, Makekovi skrbijo, da ne propade. Popravili so streho in gank in to tako, kot je bilo nekdanj. Tako je danes stara kašča za vsakega obiskovalca posebna zanimivost.

-jk

Kaj pomeni gozdna pot, vprašajte Jezerjane

O Jezerskem in njegovih ljudeh smo v zadnjih številkah precej pisali. Iz večine sestavkov se je dalo razbrati, kako pomemben za ta kraj in ljudi je gozd. V preteklo-

sti še bolj kot danes, ko Jezerjani iščejo kruh drugje in morajo gozdne delavce »uvažati«. Za jezerske kmete pa je gozd še vedno glavni vir dohodka. Vendar pomenijo bogati gozdovi bore malo, če v njihovo osrčje ni dostopa, ni poti, ne cest, po katerih bi našel les pot v dolino, h glavni cesti. Razen tega pa so gozdne ceste važne za hrbovske kmetije. »Odpirajo« jih, povezujejo s svetom in jim dajejo večje možnosti razvoja. Dohodek od gozda bo kmalu premajhen, pravijo na Jezerskem. Treba bo začeti s turizmom, živinorej. Za te panoge pa je dobra pot do kmetije, ki leži 1000 ali več metrov visoko, še kako pomembna. O tem je treba vprašati Jezerjane!

Koliko cest v gozdove so po vojni zgradili na Jezerskem, mi je pripovedoval Miloš BREGAR, proizvodni referent Gozdnega gospodarstva Kranj za Jezersko.

»Gozdne ceste na Jezerskem so značljivi po vojni gradili skupaj GG, vojska in

Še o skupinski nabavi in uporabi kmetijskih strojev

V našem kmetijstvu smo danes priča dvema pojavoma: upadanju delovne sile in zmanjševanju kmetijskih površin. Oba pojava nakažujeta večje potrebe po mehanizaciji, ki naj nadomesti ročno delo ter izgubljene kmetijske površine s povečano proizvodnjo na preostalih površinah. Drugo, nič manj pomembno dejstvo, pa so visoki stroški za nakup kmetijske mehanizacije. Čeprav znižamo carinske in druge davke, bo mehanizacija še vedno draga. Teh stroškov posamezne kmetije ne bodo zmogle. Torej je skupinska nabava strojev praktično edini način, da si tudi mala kmetija zagotovi najsodobnejšo mehanizacijo po ceni, ki ji bo kos.

To spoznanje se ni rodilo danes, temveč ima korenine v preteklosti. Ze pred prvo svetovno vojno smo imeli na Slovenskem 38 strojnih zadrug, ki so združevale predvsem sezonske stroje. Po drugi strani pa imamo da-

nes v Sloveniji kmetije, ki so za obdelavo 7 hektarjev zemlje nakupile za več kakor 100.000 dinarjev različnih strojev in naprav, od katerih jih ima dobra polovica le sezonski značaj! Primeri iz tujine kažejo, da se tam tudi velike kmetije združujejo pri nakupu strojev. Na Bavarskem je danes 640 večjih ali manjših strojnih krožkov.

Skupno uporabo strojev je pri nas predvidel Kmetijski inštitut Slovenije že leta 1967. Prve poskuse je naredil prav pri nas, na Gorenjskem. Leta 1968 je organiziral prvo pogodbeno strojno skupnost za pridelovanje krompirja na Okroglem pri Kranju in to v okviru kmetijske zadruge Naklo. 11 kmetom je bila zagotovljena sodobna in rentabilna proizvodnja krompirja na približno enako velikih kmetijah s povprečno 4 do 5 hektarjev zemlje. Razen te skupnosti deluje danes v Sloveniji še 11 podobnih skupnosti in 4 skupnosti za pridelovanje koruze.

Da je skupna nabava in uporaba strojev koristna, kažejo primeri samoiniciativnega partnerstva. Primera ni treba iskati daleč. Dobimo ga spet na Gorenjskem in sicer v Godešiču pri Skofji Loki, kjer je najbolj primeren pridelovanje krompirja in krmnih rastlin za govejo živino. Pet kmetov se je oddoločilo za skupno nabavo in uporabo strojev. Vsi skupaj imajo 37,20 hektarja obdelovalne zemlje. Spoznali so, da sedanji proizvodni krompirja niso več kos s toliko delovne sile in zastarelo mehanizacijo. Kupili so tako imenovano združeno orodje za predsetveno pripravo zemlje z delovno širino 2,2 metra, dvorstni avtomatski sedilnik, dvorstni okopalnik-osiopalnik, enovrstni verižni izkopalnik, za koruzo pa enovrstni nošeni silokombain. Pri nakupu jim je pomagala tudi KZ Skofja Loka z 32.000 dinarji kredita. Seveda pa so že prej imeli kmetije sami več strojev.

O strojni skupnosti z Godešiča smo sicer že pisali, vendar jo omenjamo še enkrat kot primer umne in smotrne uporabe in nakupa kmetijskih strojev, po katerih naši kmetje dobesedno »shrepene«. Prav tako hočemo povedati tudi to, da je skupna nabava in uporaba strojev edini način mehanizacije malih kmetij. In to je pri nas največ.

J. Košnjek

Čuvajmo zdravje naše muce

(Nadaljevanje)

Pri prehrani mačke se moramo zavedati, da je to mesojeda žival, ki ima dolge ostre zobe za lov miši in drugih živali; z njimi tudi raztrga svojo žrtev. Pač pa mačka nima dobro razvitih ploščatih zob, da bi lahko mela zrnato ali drugo podobno hrano. Med vsemi domačimi živalmi ima namreč najmanj kočnikov, celo manj kot pes. Tudi prebavna cev mačke je zelo kratka ter prilagojena prebavi mesne hrane. Zelo močna je stena želodca in črev, ki omogoča mački, kot vsem mesojedcem, da si lahko privoščijo ob mesu bolj trdo hrano, hrustanec in kosti.

Zato nudimo mački poleg skodelice mleka predvsem surovo meso, ki pa ne sme biti premastno. V surovem mesu so ohranjeni vitamini kot tudi druge pomembne hranilne snovi, ki se sicer pri kuhanju uničijo. Nekajkrat na teden (3-4 krat) damo mački svežo travo, ki deluje odvajalno, hkrati pa dobi mačka približno določene rudijske snovi. Odrasla žival potrebuje dnevno približno 120 gramov mesa oziroma 170 gramov drobovine. Drobovina mora biti zdrava, še posebno pa je paziti na morebitno okuženost s črevesnimi ali pljučnimi črvi, kot tudi na možnost okužbe z drugimi paraziti. Občasno je primerno muco en dan postiti, nuditi pa ji moramo vodo za gasitev žeje. Pri hranjenju mačke se izogibajmo surove ribe ali surovega svinjskega mesa, rib s kostmi, perutnine s tankimi kostmi, graha, fižola in drugih podobnih hranil, pa tudi slanine in klobas. Zmerna količina krompirja, namočenega kruha in podobnega pa ne more škodovati!

Slamske mačke so pri hranjenju bolj izbirene. Če slamski mački neka hrana zelo ugaja, potem rada odklanja vsako drugo hrano. Glede prehranjevanja mačk je treba dodati, da je v Evropi že prodrla ameriška konzervirana hrana za domače mesojede. V Evropi izdelujejo konzervirano krmo za pse in mačke zaenkrat le v Angliji, v ZR Nemčiji in na Nizozemskem.

(Se nadaljuje)

Miloš Bregar

J. Košnjek

Kmečka solidarnost pri zavarovanju živine

Misli Lojzeta Trilarja, Jožeta Bernika in Karla Trilerja, predsednika, tajnika in blagajnika kmečke samopomoči pri zavarovanju živine pri Kmetijski zadrugi Škofja Loka na Trati, ki je bila ustanovljena januarja 1967. leta

Zavarovalna skupnost za medsebojno zavarovanje živine pri Kmetijski zadrugi Škofja Loka na Trati si je na ustanovnem sestanku 3. januarja 1967. leta nadela ime Samopomoč in sprejela poseben pravilnik, ki ima 21 členov. Samopomoč sodeluje z zadrugo, ki obenem tudi nadzoruje njeno poslovanje.

Poglejmo nekatere bistvene člene pravilnika.

Pravilnik pravi, da je član samopomoči lahko le član zadruge, ki mora zavarovati svojo živino, vključno s teleti, starimi nad 6 tednov, ki jih redi za plemo. Prijavitelj mora tudi vsako spremembo v hlevu, drugače odškodnine v primeru nesreče od samopomoči ne dobi. Vsako spremembo mora član prijavitelj odboru samopomoči v šestih dneh. Samopomoč vodi poseben odbor, ki ga potrdi zadruga. Njegove člane iz posameznih vasi volijo člani samopomoči. Vsak odbornik je obenem rajonski zastopnik in ocenjevalec in ima pravico, da pregleda številčno stanje živine pri vseh članih samopomoči. Če člani z odbornikom niso zadovoljni, ga lahko zamenjajo. Član samopomoči mora obolelost živali takoj prijaviti živinozdravniku in zastopniku, slednji pa odboru. Živinozdravnik odda loči, ali se žival zakolje, ali ne. Stroške zdravljenja do 40 dinarjev plača oškodovanec sam, ostalo pa samopomoč. Kot dokument velja živinozdravnikovo računo. Če se ugotovi, da je žival zbolela zaradi lastnikove malomarnosti, se odškodnina ne izplača. Samopomoč plača 80 odstotkov vse škode, 20 odstotkov pa je oškodovanec v rizik. Cenilec ugotovitev o višini škode povedo takoj in če se lastnik živali z njo strinja, se takoj tudi izplača. Če je treba oceniti škodo pri cenilecu, je ne ocenji sam, temveč trije sosednji zastopniki odbora samopomoči. Naloga cenilca je namreč nepristransost in objektivnost. Pri ocenitvi se upošteva plemenska vrednost živali. Morebitni spor med samopomočjo in lastnikom živine rešuje upravni odbor kmetijske zadruge itd.

KAJ JE POKAZALA PRAKSA?

Nanizali smo le nekaj glavnih značilnosti pravilnika loške samopomoči, ki je zanimiv in strog. Izredno pomembna sta poštenost in odkritost članov. To za take pravilnike ni novo, saj je znano, da so kmetje drug do drugega kritični, objektivni in — pošteti. Drug za drugega vedo, koliko »repove« goliufij pri samopomoči ne prihaja. Ob tej priložnosti naj novemu, da je bilo zavarovanje živine tudi ena od

nalog živinorejskih društev. V Loki takega društva ni. Kmetje imajo svojo sekcijo pri SZDL, razen tega pa so zastopani tudi v samoupravnih organih zadruge.

Kaj je pokazala praktična stran samopomoči?

Taka oblika zavarovanja je v loški občini, posebno v okolici Trate in v vaseh proti Kranju, delovala že pred vojno. Zato tudi 1967. leta ni bilo težko dobiti članov. Odziv je bil velik. Samopomoč je sprva zajela okrog 140 ravninskih kmetov med Gorenjo vasjo in Dorfariji, ki so zavarovali 700 do 800 glav živine. Zavarovalna premija je znašala le 500 starih dinarjev za žival, medtem ko se je v tem času zavarovalna premija pri zavarovalnici sukala med štirimi in petimi stari tisočaki. Torej je bila premija pri samopomoči občutno nižja in tudi to je vabilo kmete, da so se množično vključevali v samopomoč. Leta 1969 so se pridružili še kmetje iz Škofje Loke, Zmnic, Puzartarja, Drage, Loga itd. Število zavarovanih krav je danes že preseglo 1000. Na to seveda delno vpliva tudi povečani goveji stalež. V ravninskem delu je danes pri samopomoči že zavarovane prek 80 odstotkov zveje živine, v obronkih, višjih predelih, na nekaj manj. Kako razširjeno je to zavarovanje, pove podatek, da je bilo lani pri zavarovalnici Sava zavarovanih le 238 glav goveje živine. Seveda pa samopomoč računata, da bo njenih članov še več.

Višino zavarovalne premije za 1967. leto smo že omenili. Letošnja znaša 20 novih dinarjev, za prihodnje leto pa pri samopomoči računajo, da bo vsak član plačal za kravo 40.— dinarjev, za ostalo govedo pa po 30.— dinarjev. Denar bodo začeli pobirati še ta mesec. Seveda te premije ne zadostujejo. Primanjkljaje krije zadruga. Prejšnja leta je dala letno okrog 10.000 dinarjev, letos pa že doslej 5.000. Samopomoč pričakuje tudi podporo občinskega sklada za pospeševanje kmetijstva. Čeprav omenjamo dragoceno pomoč zadruge, le redki verjamejo, da samopomoč shaja. Vendar gre. Veliko naredijo člani odbora brezplačno, le najnujnejše administrativne posle opravi zadruga. Izračunali so, da je samopomoč letos, ena krava veljala 32.— dinarjev,

kar ni veliko. Sicer v pravilniku piše, da se v primeru splošnega pogina živine premija lahko zviša in dodatno pobere.

BOLJE PLAČATI »DOHTARJA«, KOT CELO KRAVO

Loška samopomoč je v štirih letih delovanja presegla namen, zaradi katerega je bila ustanovljena. Prvoten namen je bil povračilo škode v primeru pogina. Vendar je poginov vedno manj. Več kot polovica denarja gre za zdravljenje in to predvsem za zdravljenje boleznih vime. Zakaj? Če krava ni zavarovana, kmet nerad pokliče zdravnika. Če pa je, ga mora, saj je to v njegovo korist. S tem se spreminja miselnost v tem smislu, kako važna je preventiva. Bolje plačati desetkrat »dohtarja«, kot pa izgubiti dobro mlekarico, ki stane danes najmanj 7.000 dinarjev. Kmetje so to spoznali in vedo, kako pomembno je zdravstveno varstvo živine. Pri loški samopomoči tudi ne vedo primera, da bi kateri kmet prostovoljno odstopil! Izredno so zadovoljni tudi z živinozdravnikom (dr. Pipp), ki obišče bolno žival, kadar ga kdo pokliče.

O prednostih samopomoči ni treba več razglabljati, prav tako ne o prednostih zdravstvenega varstva živine, čeprav se bodo premije prilagajale potrebam in stroškom. Vendar primer samopomoči na Trati ni edini. Slišali smo, da imajo nekaj podobnega tudi v Poljanski dolini in mogoče še kje drugje. Pri taki samopomoči je po besedah kmetov važno tudi to, da se pobrani denar porabi izključno za zavarovanje.

Pripravil:
J. Košnjek

Ludvik Kerčmar

Janez Lenček

Marko Majstorovič

Park hotel na Bledu Sedem medalj od osmih

Park hotel na Bledu posluje v okviru podjetja Ljubljana transport — hoteli Bled. V hotelu je med poletno sezono zaposlenih 120 ljudi, izven sezone pa 60. V zadnjih dveh letih je ta, poprečno zelo mlad delovni kolektiv podobno kot drugi hoteli na Bledu, dosegel nekaj zelo lepih uspehov. Za 100 odstotkov so povečali promet in letos zabeležili rekordno zasedenost svojih zmogljivosti. Poleti ima hotel preko 230 ležišč, pozimi pa 125 v ogravanih sobah. Letos je bilo v hotelu največ Nemcev, Angležev in Nizozemcev, med prehodnimi gosti pa so bili na prvem mestu Avstrijci in Italijani. Trenutno so osebni dohodki v hotelu oziroma v hotelih Ljubljana transport med najboljšimi v radovijski občini. In načrti za prihodnje? Podjetje ima v programu, da zgradi nov Park hotel z večjimi zmogljivostmi.

Na XIX. zboru gostinskih in turističnih delavcev, ki je bil 20. in 21. oktobra na Bledu pa je Park hotel v strokovnih tekmovanjih še posebno presenetil. Trije mladi delavci iz Park hotela so na tekmovanjih v postavitvi pogrinjkov in kuhalarskih izdelkov od osmih medalj osvojili kar sedem, kar je med toliki hotelskimi podjetji v Sloveniji prav gotovo izreden uspeh.

24-letni Marko Majstorovič je v Park hotelu vodja izmene v kuhinji. Za dve pripravljene jedi je dobil najvišje priznanje — pokal sekcije kuharjev Jugoslavije.

»Zelo sem zadovoljen s poklicem, ki sem si ga izbral pred devetimi leti. In v Park hotelu, kjer sem od 1968. leta, mi je zelo všeč. Čeprav se naš hotel nasploh lahko pohvali s kuhinjo, pa imamo še eno posebnost. Mnogi nas poznajo po zelo dobrih in vedno svežih kremnih rezinzah (kremšnitarah).«

Marko mi je tudi zaupal, da je njegova najljubša jed obara s kruhom ali pa zelje s klobaso.

33-letni Janez Lenček je v hotelu vodja kuhinje. Rodil se je v Domžalah, njegova družina izvira iz Kranja, na Bledu pa je že sedem let. Na nedavnem tekmovanju je osvojil kar štiri medalje. S tekmovanji na dotedanjih gostinskih zborih pa je pripomogel, da ima Park hotel že okrog 20 medalj.

»V Park hotelu sem zaposlen šest let. Ne rečem, da

nimamo včasih kakšnih težav, vendar smo dober kolektiv in ni mi žal, da sem njegov član. Prav vesel sem, da se mi je ponudila priložnost, da lahko javno odgovorim na kritično pripombo, ki je bila zapisana v nekem časopisu o kulinariki razstavi na Bledu. Pisec je zapisal, da je bila kulinarčna razstava podobna modni reviji... Strinjam se. Vendar je res, da gostje danes največkrat niso pripravljene plačati kaj dosti več kot za »konfekcijski« golaž. Kdor pa hoče kaj več pa mora tudi malo globlje seči v žep.«

Janez v prostem času projektira gostinske in hotelske kuhinje in po njegovih zamisli so urejene kuhinje v Golf hotelu, Lovcu, Krimu, Toplicah. Njegova najljubša jed so maminji sirovi štrukliji. 29-letni Ludvik Kerčmar je doma iz Prekmurja, v Park hotelu pa je že od leta 1959. Na tekmovanju v postavitvi pogrinjkov je minuli mesec osvojil srebrno medaljo. Posebno priznanje je dobil v tekmovanju v mešanju pijače.

»Na dosedanjih tekmovanjih v okviru gostinskih in turističnih delavcev sem trikrat osvojil priznanje oziroma medalje. Leta 1961 sem osvojil prvo nagrado, leta 1968 in letos pa srebrno medaljo.«

Ludvik, ki je tudi vodja in konferansje v baru, pravi, da za zabavo nikdar ne gre v bar. V prostem času najraje igra šah.

A. Zalar

Nizozemska — dežela gostoljubnosti

Pred kratkim je uradna delegacija kamniške občine obiskala mesto Gendringen na Nizozemskem. O vtisih iz te prijateljske dežele pripoveduje Vinko Gobec, predsednik skupščine občine Kamnik

Ze v osnovni šoli učijo, da je Nizozemska kraljevina, ki meji z Nemčijo in Belgijo ter na zahodu s Severnim morjem. To je dežela v kateri se zagrizeno borijo za vsak košček zemlje, ki bi bil sicer poplavljen od morja. Del Nizozemske je nižji ali pa v isti ravni kot morska gladina, pred morsko vodo pa je zemljišče zaščiteno s številnimi kanali in nasipi.

Občina Kamnik že pet let tesno sodeluje z občino Gen-

dringen na Nizozemskem. Delegacija občine Gendringen je lani obiskala Kamnik in ob tej priložnosti so sklenili, da bodo letos v Gendringenu podpisali listino o pobratenju. Kamniško delegacijo je vodil Vinko Gobec, predsednik skupščine občine Kamnik, ki je po vrnitvi takole opisal to potovanje:

»Z Gendringenom sodelujemo že več let. Lani je v Kamniku gostoval moški pevski zbor iz Ulfta v občini Gendrin-

Vinko Gobec govori na slavnostni seji v Gendringenu ob podpisu protokola

gen, obiskala nas je njihova občinska delegacija, mladinski pevski zbor in drugi občani Gendringena. Vsako leto občani naše občine obiščejo Gendringen, oni pa prihajajo v Kamnik. Letošnje vabilo za obisk na Nizozemskem je vsebovalo poziv, da se udeležimo slovesnosti ob otvoritvi nove občinske hiše v Gendringenu, nove šole in moderniziranega trga, ki nosi ime Kamniški trg. Kamniški trg je v mestu Ulft v občini Gendringen. Na tem trgu smo tudi prisostvovali odkritju spomenika žrtvam druge svetovne vojne. Teh slovesnosti se je udeležila tudi uradna delegacija občine in mesta Kerns v Švici.

Na slavnostni seji skupščine občine Gendringen smo podpisali protokol o prijateljstvu med tremi občinami ter različnih dežel: Kamnika iz Jugoslavije, Gendringena z Nizozemske in Kernsa iz Švice. Po govoru župana Gendringena, sem na slavnostni seji tudi jaz spregovoril nekaj besed. Rekel sem, da smo v vseh občinah sveta odgovorni za graditev mostu prijateljstva, ki bo povezoval ljudi ne glede na narodnost, versko ali drugo prepričanje. Vse naj vodi le misel o mirnem sožitju. Slovesni seji je prisostvoval tudi sekretar ambasade SFRJ v Haagu tovariš Lozina.

GOSTOLJUBNI NIZOZEMCI

Na Nizozemskem sem bil že tretjič. Nizozemci so pri prvih stikih s tujci dokaj nezaupljivi, zaprti v krog svoje družine. Za Kamničane so odslej odprta njihova vrata. Stevilne družine, katerih otroci so že bili v Kamniku, so nas vabile na obisk. Moški in pevski zbor sta nam zapela slovenske pesmi. Neka plesna skupina nam je v čast zaplesala srbsko in makedonsko kolo ter slovenski ples. Kamniški mladinski zbor so

za drugo leto povabili v Gendringen. Verjetno bo drugo leto 50 Kamničanov obiskalo Nizozemsko, od tam pa bo v naš kraj prišlo toliko občanov Gendringena. Zadnji večer bivanja v Gendringenu smo bili na večerji pri županu tega mesta.

O gostoljubnosti naj omenim še to zgodbo: Letos je prišla na Nizozemsko neka družina iz Kamnika. V hotelu je bilo vse zasedeno. Ko je hotelir slišal, da so to gostje iz Jugoslavije, je odstopil svojo sobo. Pri sosednji mizi v kavarni pa je pogovoru prisluškoval domačin, ki se je dvignil in plačal naši družini za pet dni bivanja v Gendringenu.

Ko so odprli novo občinsko hišo, je bila teden dni odprta za vse, občane. Vsak večer je tod igralo več godb. Ljudje pa so pred hišo mahali z zastavicami, kar prirejajo samo ob posebnih slovesnostih.

OTROSKA VAS

Bili smo tudi v Flevel Hofu, kjer imajo na 140 ha površine urejeno sodobno kmetijsko proizvodnjo od povrtnin, cvetličnjakov do vzreje prašičev in govedí. Kmetijska proizvodnja je res na zavidni ravni. Vsak košček zemlje temeljito izkoristijo.

V Flevel Hofu je zgrajena prava otroška vas. Tod vozi otroški vlak, otroci si lahko sami kuhajo, določeni so prostori za risanje in oblikovanje. Po žičnici se vozijo navzgor in potem skačejo v vodo, videli smo hišo kakršne vidimo v westernih, vse to pa služi za zabavo otrok.

REŠEVANJE STANOVANJSKIH PROBLEMOV

Te dni pri nas precej razpravljamo o stanovanjski gradnji in o stanarinah. Razumljivo je, da smo gostitelje na Nizozemskem povpra-

šali, kako je s to zadevo pri njih. Pri njih stanarine znašajo od 120 do 280 guldnov (gulden je 4,32 din). V Gendringenu, ki ima 5000 prebivalcev, letos gradijo 300 stanovanj. Kdor želi zidati hišo, mora imeti 10 odstotkov lastnih sredstev, ves drug denar pa lahko dobi v obliki posojila za dobo 50 let in z obrestno mero 2 odstotka. Pri njih vasi niso tako raztegnjene kot pri nas, ker nimajo zemlje odveč. Na zazidalnem področju so hiše blizu ena drugi, tako da je med vasmi razločen presledek s kmetijskimi površinami. Pri nas pa včasih ne vemo, kje se ena vas neha in druga začne.

PROTOKOL PRIJATELJSTVA

Naj navedem še besedilo Protokola prijateljstva: »Zaradi uspeševanja prijateljstva in sloge med različnimi narodi Evrope so mesta Gendringen (Nizozemska), Kamnik (Jugoslavija) in Kerns (Švica) navezala prijateljske zveze. Predstavniki navedenih mest so zato stopili v medsebojne stike in sklenili izraziti svoje misli in namene v protokolu prijateljstva.«

Ta protokol je za Gendringen podpisal župan gospod P. J. Cramwinckel, za Kerns gospod W. Rothlin, župan mesta Kerns in jaz za Kamnik.

Po vrnitvi z Nizozemske smo se ustavili še v Gladbeccu v Nemčiji. S športniki tega mesta imajo Kamničani tesne stike. Lani je 30 občanov Kamnika obiskalo to mesto, letos pa je 70 gostov iz Gladbece prišlo v Kamnik. Tudi tukaj so nas zelo lepo sprejeli. S predstavniki tamkajšnje občine smo se dogovorili za še tesnejše sodelovanje. Upam, da bo sodelovanje Kamnika z mesti v drugih državah prispevalo k boljše razumevanju.

J. Vidic

Zasluzna delavka Rdečega križa

Njeno srce bije za soljudi

Njeno srce je prvič zatrepalo od bolečine in sočutja do soljudi, ko so mimo njene hiše drdrali vlaki polni ranjencev. Bila je to strašna podoba vojne. Podoba prve svetovne in vsake druge vojne.

Njena rojstna hiša je stala blizu železniške postaje v Vižmarjih. Ko je bila stara 17 let, to pa je bilo leta 1917, je često videla vlake, ki so se ustavili na postaji. Iz živinskih vagonov so prihajali vzdihni bolečin in prošnje: vode, vode, vode...

Marica je bila plemenitega srca. Dan za dnem do konca vojne je napajala ranjence in jih tolažila. Prinašala jim je cigarete, hrano in upanje, da bo kmalu konec te morije.

Marica Hribar

Prvo leto po svetovni vojni je v Ljubljani opravila državni izpit za delo na pošti. Od tistih dni jo je življenje nosilo kot vihar barko od pošte do pošte, iz kraja v kraj. Službovala je na poštah v Ježici, v Medvodah, Sentvidu, Stični, Sentrupertu na Dolenskem, Lenartu v Slovenskih Goricah, Zgornji Kungoti, v Ljubljani, Radovljici in nazadnje v Kamniku.

Prišla je druga svetovna vojna. Marico Hribar z možem so Nemci že leta 1941 izselili v Srbijo. Vojno je preživela v Valjevu, Čačku in Beogradu. Tudi tam je delala kot poštna uradnica.

V vseh občinah in krajih, kjer je službovala, se je vključila v socialno delo. Leta je niso zlomila. Vse do nedavnega občnega zbora Rdečega križa je bila tajnica občinskega odbora RK kamniške občine. Koliko dobrih dejanj, potov, posredovanj, dobrih želja in pobud je bilo izrečeno in storjeno na njeni življenjskih poti, na delu v organizaciji Rdečega križa.

Ni delala za honorarje, za dnevnice in potne stroške. Ni merila korakov ter štela besed in dejanj. Bila je srečna in je še, če sliši izraz zahvale. Če namesto solz zagleda na obrazu sočloveka nasmeh. Njeno plemenito srce poganja dobro do soljudi kot kri po žilah.

Takšna je bila Marica Hribar vse življenje, takšna je tudi danes.

J. Vidic

Stopnja izobrazbe staršev eden od vzrokov socialnih razlik

Posebna delovna skupina komiteja OK ZK Skofja Loka je pripravila pripombe k tečaju o socialni diferenciaciji, ki jih je v javno razpravo dala republiška konferenca ZK. O pripombah je prejšnji teden razpravljala občinska konferenca ZK Skofja Loka. Člani konference so bili soglasni, da so različne možnosti za izobraževanje eden izmed važnih vzrokov socialnih razlik. To je potrdil tudi pregled uspešnosti učencev iste generacije ob koncu obveznega šolanja. Pregled so v škofjeloški občini opravili ob zaključku zadnjega šolskega leta.

Ugotovili so, da je od vseh dejavnikov, ki so pomembni za otrokov uspeh, prav izobrazba staršev tista, ki najmočneje vpliva na učenčevo uspešnost. Tako je uspešno končalo osnovno šolo le 37,8 odstotka učencev, katerih

starši nimajo končane osnovne šole. Za primerjavo pa povejmo, da je bilo uspešnih kar 94,1 odstotkov otrok staršev z višjo ali visoko izobrazbo. Prav tako podatki kažejo, da je končalo vseh osem razredov osnovne šole le 54,7 odstotka otrok iz družin, v katerih sta zaposlena oba starša in le 38,8 odstotka tistih učencev, ki žive v nepopolni družini.

Velike razlike v možnostih za vzgojo in izobraževanje so tudi med posameznimi občinami. V manj razvitih občinah so možnosti za družbeno skrb za otroke manjše, zato se počasneje širi mreža vzgojno-varstvenih ustanov, počasi se uvajajo oddelki za podaljšano bivanje otrok v šoli in svetovalna služba, prehrana otrok je slabše urejena itd. Loški komunisti menijo, da se stanje ne bo popravilo, dokler bo vzgoja in

izobraževanje odvisna od gospodarske moči posameznih občin. S tako politiko razvoja šolstva kot jo poznamo sedaj, bodo razlike v možnostih za vzgojo in izobraževanje naraščale, s tem pa se bodo večale tudi socialne razlike.

V srednje, višje in visoke šole ni odprta pot najposobnejšim učencem, ampak tistim, ki jih starši lahko šolajo. Skofja Loka ima tri srednje šole. Dve poklicni in gimnazijo. Kot je v razpravi povedal ravnatelj Poklicne šole za kovinsko in avtomehansko stroko Peter Finžgar je prek 80 odstotkov njihovih učencev iz delavskih in kmečkih družin in le 20 odstotkov drugih, medtem ko je stanje v gimnaziji ravno obratno. Obenem je opozoril tudi na neusklajenost učnih programov poklicnih šol in srednjih tehničnih šol. Absolvent poklicne šole mora ob morebitnem vpisu na tehnično šolo začeti s prvim razredom. Učni program poklicnih šol bi moral biti zastavljen tako, da bi učenec po končani poklicni šoli lahko nadaljeval v četrtem ali vsaj tretjem letniku tehnične šole. Od tu bi mu bila odprta pot tudi na univerzo.

Nadalje so loški komunisti opozorili na premajhno skrb za poklicno usmerjanje učencev in dijakov, na problem štipendiranja in premajhna vlaganja v gradnjo ustreznih dijaških in študentskih domov.

L. Bogataj

Prešernovo gledališče pred novo sezono

Kranjsko Prešernovo gledališče začenja letošnjo sezono z majhno zamudo. Ta je nastala zaradi nekaterih obnovitvenih del v prostorih gledališča. Poleg že pred časom obnovljene dvorane je letos preurejena še veža z garderobami in kadičnica z bifejem. Dela v gledališču bodo končana v prihodnjih dneh z ureditvijo centralnega ogrevanja v dvorani.

Kljub temu kranjski gledališčniki ne mirujejo. Ze pred dobrim mesecem so začeli z gostovanji. Z najbolj uspešno predstavo v lanskim sezoni — Leskovčevima Dvema bregovoma — so obiskali Šenčur, Cerklje, Skofjo Loko in Kostanjevico, v prihodnjih dneh pa bodo še Krško. Tudi s predstavami, ki jih bodo pripravili letos, bodo veliko gostovali.

Pri sestavi repertoarja za letošnjo sezono se je gledališče želelo približati čim širšemu krogu obiskovalcev in njihovim željam. Iz sporeda slovenskih gledališč so izbrane najrazličnejše gledališke zvrsti domačih in tujih avtorjev iz sedanje in preteklega doba. Prvo se je v Kranju v novi sezoni predstavilo Mestno gledališče ljubljansko z Erdmannovim Samomorilcem. Ta gledališka hiša se bo predstavila še enkrat. Drugo uprizorjeno delo bo Jeana Anouilha Ne budite gospe ali pa Georgesa Feydeauja Dama iz Maxima. Sredi novembra bo v Kranju prvič v tej sezoni gostovalo SNG iz Ljubljane s Shawovim Pygmalionom. Drugo delo v izvedbi tega gledališča pa bo Dostojevskega Zločin in kazen ali Bratje Karama-

zovi. Januarja se bo Kranjskanom predstavilo SLG iz Celja z zelo uspešno predstavo dela Thomasa Stearnsa Umor v katedrali. Prešernovo gledališče iz Kranja bo v letošnji sezoni postavilo na oder tri dela — dve domačih avtorjev in enega tujega. Prva premiera bo v zadnjih dneh novembra ali v začetku decembra. Za začetek so izbrali delo dramatika Brendana Behana — Talec. Do konca sezone bodo igralci kranjskega gledališča pripravili še Jurčičeve Rokovnjače in Cankarjevo dramo Za narodov blagor.

Poleg naštetih del pripravljajo v Kranju za konec decembra tudi predstavo za otroke. Po vsaki predstavi bo male gledalce obiskal dedek Mrz. Da bi za otroke lahko pripravili še več lutkovnih predstav, bodo v Prešernovem gledališču prehodni teden pripravili tečaj za lutkarje.

Letos se je v pet razpisanih abonmajev prijavilo kar za dvaindvajset odstotkov abonentov več kot lani. Skratka, število bi bilo kar zadovoljivo, če ne bi slike kvaril precej slab vpis v dijaške abonmaje.

Prešernovo gledališče bo tudi v tej sezoni — meseca februarja — pripravila Teden slovenske dramatike. Na njem bodo sodelovala vsa slovenska poklicna gledališča. Za pomlad pa je predvideno v Kranju gostovanje gledališča iz Smederevske Palanke, ki bo s tem vrnilo obisk kranjskim gledališčnikom.

J. Govekar

KULTURNE VESTI

V soboto, 6. novembra, so v mali dvorani delavskega doma pri Jelenu na Jesenicah odprli že deseto razstavo v tem letu. Tokrat se jeseniškemu občinstvu predstavlja s svojimi deli slikar iz Ljubljane Saša Bučan. Njegova dela so v večini pri-merov izdelana v tehniki lak-les. Razstava bo na Jesenicah odprta vsak dan od 9. do 12. ure popoldne in od 14. do 19. ure popoldne do vključno 17. novembra.

Jeseniški slikarji, člani likovne sekcije DOLIK pri DPD kjer so razstavili svoja dela v brestaniškem gradu. V Krškem razstavlja 15 jeseniških slikarjev 32 likovnih del, izdelanih v olju, temperi, gvasu in akvarelu. S tem so jeseniški slikarji vrnili obisk krškim slikarjem, ki so pred nekaj tedni razstavljali na Jesenicah. Želja vseh slikarjev, vključenih v jeseniško in krško likovno sekcijo je, da bi bilo njihovo sodelovanje tudi v prihodnje kar najboljšje.

V petek, 5. novembra, je bil v delavskem domu na Javorniku koncert pihalnega orkestra jeseniških železarjev, ki ga je za učence osnovne šole na Koroški Beli in v okviru glasbenega gibanja mladine organizirala občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Jesenice. Zvečer so imeli jeseniški godbeniki koncert v dvorani na Zabreznici za starše in učence osnovne šole iz Zirovnice. Koncert bodo pripravili pozneje tudi za učence drugih osnovnih šol v občini.

V petek, 11. novembra bo v avli osnovne šole v Mojstrani in Kranjski gori koncert godalnega tria Lorenz in mezosoprannistke Eve Novšak. Koncert bo v okviru glasbenega gibanja jeseniške mladine pripravila občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Jesenice.

D. Sedej

V dvorani Koncertnega ateljeja v Ljubljani te dni razstavlja sedem svojih najnovejših del slovenski slikar mlajše generacije Franci Novinc iz Godešča. Po sodelovanju na skupinski razstavi v Mestni galeriji pred leti je to druga večja predstavitev del tega slikarja pred ljubljansko publiko. Sedanja razstava je vzbudila veliko zanimanja, saj kaže na precejšnje stilne spremembe v ustvarjanju Francija Novinca.

Prejšnji teden je imelo predsedstvo kulturne skupnosti Slovenije svojo redno sejo. Na seji so ugotovili, da nova institucija vse bolj dobiva svoje zamišljene oblike. Najbolj pomembna naloga kulturne skupnosti Slovenije je za zdaj izdelava programa za prihodnje leto. Pri tem bodo poleg pobud posameznih odborov upoštevali tudi programe temeljnih kulturnih skupnosti. Dogovorili so se nadalje, da bodo po temeljiti proučitvi nastopili proti predlaganemu zmanjšanju števila ur likovnega in glasbenega pouka na šolah. Ob koncu je predsedstvo podprlo kandidaturu dr. Bratka Krefta za predsednika skupščine kulturne skupnosti Slovenije.

- Jg

Doslednost v vseh oblikah

Na zadnji seji skupščine kulturne skupnosti na Jesenicah so v živahni razpravi jeseniški kulturni delavci jasno opredelili svoj odnos do nadaljnega razvoja kulture v občini s tem, da so odločno zahtevali čimprejšnjo izdelavo in pripravo delovnih programov posameznih kulturnih ustanov in organizacij. S tem, da bodo posamezne kulturne ustanove morale opravičiti denar, ki jim ga je namenila kulturna skupnost, le z večjo aktivnostjo, delavnostjo in uspehi, so našli edino pravilno zagotovilo, da se kulturi obeta boljše jutri.

Ob vsem sicer ni nevažno dejstvo, da so bili na seji dalj časa nesklepčni, kar glede na tako pomembna vprašanja dnevnega reda dokazuje neresen odnos nekaterih kulturnih delavcev do

kulturnih problemov. Morda so deloma tudi zaradi tega zavzeli tako zelo odločna stališča, da poslej kultura ne more in ne sme sloneti le na plečih nekaterih vztrajnih kulturnih delavcev, ki edini že dalj časa dajejo kulturnemu življenju v občini pravi ton, ga požrtvovalno ohranjajo in spodbujajo v nešteto oblikah. Zdaj bo z več denarja kultura lahko zažvela v prav vseh oblikah, na vseh področjih, nekje bolj, nekje manj, odvisno od tega, v kakšnih razmerah se trenutno nahajajo posamezne kulturne ustanove. Jasno je, da z okoli 21 milijoni ne bo postalo knjižničarstvo moderno in sodobno, ker so do sedaj vse knjižnice životarle v nemogočih razmerah. Brez dodatnih, večjih sredstev niso mogle v korak s časom in potrebami.

Delovne programe bodo morali uskladiti ne le s programom dolgoročnega razvoja kulture v občini, ki ga je pred leti sprejela občinska skupščina, ampak tudi s finančnimi možnostmi na eni in s potrebami in zahtevami na drugi strani. Razumljivo, ob večji zavzetosti in delavnosti vseh kulturnih delavcev, ki bodo morali povsem odgovorno razpolagati z denarjem in porabljenimi sredstvi tudi opravičiti pred vso kulturno javnostjo.

Le s tako sistemsko rešitvijo bo kultura lahko zažvela na vseh področjih, v novejših oblikah, ki jih zahteva čas in razvoj, obenem pa se bo nadaljevala jeseniška kulturna tradicija, ki le nekaj pomeni tudi v širšem slovenskem kulturnem prostoru.

D. Sedej

61 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPARI
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

»Nelogično je, omejiti trgovanje z vojnim materialom, če je istočasno dovoljena trgovina z drugim, za vojne svrhe prav tako pomembnim materialom. Male države so pri oskrbi z orožjem odvisne od velikih držav, kakršne so tudi Združene države Amerike. Oklevanje pošiljanja orožja državam za njihovo samobrambo bi položaj miroljubnih narodov sveta napravilo še bolj brezupen. Močno oborožene države bi se toliko lažje odločile za vojni napad, če bi vedele, da njihovi manj pripravljeni nasprotniki nimajo možnosti za uvoz potrebnega orožja in materiala iz nevtralnih držav vključno Združenih držav Amerike. Doslej obstoječa prepoved izvoza ne služi miru in nevtralnosti, marveč opogumlja in vzpodbuja napadalec k vojniam v Evropi in Aziji (AdG 4137 D).«

Sicer pa je v tem času potekala svetovna trgovina vsaj v Evropi še vedno tako, kakor da svet ni vsak dan bliže novi svetovni vojni. Tako je bila prav v tem času (10. julija 1939) podaljšana nemško-francoska gospodarska pogodba, sklenjena 10. julija 1937, avtomatično do 30. junija 1940 (AdG 4141 B). Morda se je človeštvo, ki se je balo vojne, ob tem avtomatičnem podaljšanju obsežne nemško-francoske trgovinske pogodbe, vsaj malo oddahnilo in ugibalo.

KAKSNE SO HITLERJEVE PRAVE NAMERE

Tako se je 19. julija 1939 vpraševal italijanski zunanji minister grof Ciano.

»Attolico je zelo zaskrbljen in sporoča, da bo hitro eksplodirala nova mina (Dnevnik, str. 80).«

Predsednik ZDA Roosevelt je to 'mino' že napovedal, ko je govoril, da Evropa stoji pred novo vojno, ki jo bo sprožil Hitler z aneksijo Gdanska ter nato bombardiral London in Pariz.

»Tega veselja Rooseveltu ne bomo dovolili,« so na nacistični tiskovni konferenci v Berlinu zavračali Rooseveltove napovedi in 'dokazovali miroljubnost' Hitlerjeve Nemčije (J. G. Leithäuser, Diplomatie auf schiefer Band, Der Monat, št. 51, str. 289).

Praznovanje Hindenburgove zmage proti Rusom pri Tannenbergu je zanimalo to 'miroljubnost'. Generaloberst von Brauchitsch, ki je bil takrat vrhovni poveljnik nemške vojske, je v svojem govoru pred pripadniki vojnih akademij in bodočimi oficirji nemške vojske govoril drugače (19. julija) in nemški tisk je tolmačil njegov govor kot odgovor na 'izzivanje' poljskega maršala Smigly-Rydzca.

»Zastavnik-absolventi letnika 1939... vi ste kot utelešenosti istega vojaškega duha, ki se je na tem mestu (pri Tannenbergu v prvi svetovni vojni) tako hrabro boril... Vi bi bili prav gotovo kakor vaši očetje pripravljene z radostjo žrtvovati svoje najboljšje, svojo kri za ljudstvo in Führerja. Mi ne iščemo boja, a bojimo se ga tudi ne... Kdaj v zgodovini je imela vse-upanje in vera, dejanja in boji, žrtvovanje in umiranje tak smisel kakor danes? To vas vprašujem z globoko resnostjo, toda tudi z visokim ponosom na vojskovodjo in vojaški duh, tannenberški vojaški duh, slehernega od vas? PREPRIČAN SEM, DA BO SLEHERNI MED VAMI DAL KOT ODGOVOR DOKAZ TRDNEGA VOJAŠKEGA PREPRIČANJA IN VZGLEDNA ZADRŽANJE NA BOJ-NEM POLJU, KO BO TREBA... (AdG 4142 C)«

Ni čuda, če je italijanski poslanik v Berlinu tudi naslednji dan poročal v Rim o resnosti položaja.

»Attollikova poročila so še nadalje prežeta z nemirnostjo. Po njegovih besedah pripravljajo Nem-

ci NAPAD NA GDANSK 14. avgusta. Ta hip poroča tudi Caruso iz Prage o velikih vojaških premikih.«

Tako je zapisal Ciano 20. julija 1939. Številnih vojaških priprav, ki jih zadnje mesece Nemci niso prikrivali (nadaljnje utrjevanje Siegfriedove črte 50 km v globino zaledja, civilna zaščita pred letalskimi napadi i. p. d.) Ciano največkrat ni zapisoval, saj so o tem poročali časopisi. Tudi 19. julija so poročali o Göringovem inspekcijskem potovanju in skrbi, da bi napravili 'NEMŠKE MEJE NEPREKORAČLJIVE TUDI V ZRAKU'. (AdG 4142 E). Tajni premiki pa so bili vojaška skrivnost, za katero bi Italijani kot vojaški zavestniki morali vedeti.

»Ali je mogoče, da se vse dogaja brez naše vednosti,« se je vpraševal zato začudeno Ciano (Dnev., str. 80). Morda je zato dvomil v Attollikova poročila in se dan kasneje skuša pomiriti z drugimi viri: »Massimov pregled razmer ni tako brezupen; potrjuje tisto, kar sem že mislil, da je Attollico podlegel ne popolnoma upravičeni krizi strahu.«

Toda ta strah je imel tudi Ciano, saj je že razmišljal, kako bi se Italija izognila obveznostim 'jeklenega pakta' med Rimom in Berlinom.

»Seveda se Massimo — to ustreza njegovi naravi — izraža s tisoč omejitvami in ostaja določeno dvoumen... Načelno se strinja s predlogi za konferenco, vendar misli, da bi bilo potrebno, da to povemo Nemcem zelo obzirno. Tako bi se izognili njihovemu tolmačenju, da se želimo tako hitro izvleči iz obvez pogodb.« (Dnev., str. 81)

Grof Massimo Magistratti je bil prvi svetnik italijanske ambasade v Berlinu in kasneje na italijanskem poslanstvu v Bernu in Bukarešti. Bil je Cianoov svak (sorodstvene vezi pri oblastnikih so zelo pogoste), poročen z Mario Magistrattin-Ciano.

CIANOV STRAH

Je bil strah mnogih oblastnikov, ki so videli v vojni ne samo možnost zmage, marveč tudi možnost poraza z vsemi usodnimi posledicami za svojo osebno usodo in položaj v družbi. Zato je Ciano 22. julija odpeljal Magistrattija k Mussoliniju, da bi še enkrat pretresli celotni položaj.

V tistem času bi moralo priti do srečanja med Mussolinijem in Hitlerjem na Brennerju. Zato je Ciano menil, da bi bila to najboljša priložnost zato, da bi Mussolini predlagal Hitlerju 'diplomatske rešitev' vprašanja Gdanska in Poljske na eventuelni mednarodni konferenci. Po Cianoovem mnenju bi taka konferenca povzročila poleg drugih koristi za osne sile 'zmešnjavo in kreganje v sovražnikovem taboru, kjer so glasovi proti vojni (zaradi Gdanska in Poljske) vedno bolj glasni'. V resnici pa je Ciano že mogel po 'jeklenem paktu' in iskal stavkov, na katere bi se Italija diplomatsko oprla in se izvlekla iz vojne vsaj za toliko časa, da se bo izkazala Hitlerjeva resnična moč ali nemoč. Tako si najbrž lahko razlagamo naslednje Cianoove stavke:

»Posebno važno mi je: 1. da (na sestanku s Hitlerjem) poudarimo, da NAS PREDLOG VELJA SAMO V PRIMERU, CE SE NEMCI ŽE PREJ (pred podpisom 'jeklenega pakta') NISO ODLOČILI ZA VOJNO, ker bi razprava potem bila brezpredmetna. 2. da se po tem vprašanju zahteva Ribbentropovo mišljenje...«

Videti je, da je bil Ciano v tem trenutku zelo živčen in v velikih škripcih, ker je svoj strah in nemir spremenil v jezo na Attollico:

»Ne vem, kaj naj mislim o Attollicu, vsekakor sem zelo nezaupljiv, ker je očividno izgubil glavo. Brzobjavno sem ukazal, naj tudi Magistratti sodeluje na vseh razgovorih (mišljeno: v Berlinu).« (že cit. str. 81)

V tem času (21. julija) je Poljsko obiskal britanski generalni inspektor prekomorskih sil general Edmund Ironside, v Moskvi pa so se nadaljevala pogajanja (17. julija) za sklenitev trojnega pakta, a so 23. julija 1939 lahko samo sporočili, da še vedno 'niso dala končnega rezultata' (AdG 4146 D)

in 4147 E), čeprav se je med 13. in 23. julijem položaj še bolj zaostril, zaradi srečanja med Hitlerjem in gdanskim nacističnim voditeljem Forsterjem na Berghofu v Berchtesgadenu.

SREČANJE MED HITLERJEM IN FORSTERJEM

13. julija 1939 v Berchtesgadenu je izzvalo prvi poljski vladi ogorčen protest. Dne 18. julija je poljska vlada v zvezi s tem objavila naslednje uradno sporočilo:

»Ne glede na način, na kakršen bi rada Nemčija anektirala svobodno mesto GDANSK, izjavljajo poljski politični krogi, da je že dejstvo aneksije samo zase nedovoljena zloraba sedanjega političnega in zakonitega stanja stvari, ki bi lahko imele odgovarjajoče posledice.« (AdG 4148 B)

Ta izjava je sovpadala s pisanjem oziroma z namigovanji v tisku, da bi se lahko priključitev Gdanska k Nemčiji uresničila tudi na ta način, da bi proglasili Führerja in kanclerja nemškega Reicha za prezidenta Svobodnega mesta Gdansk. Take namige so z uradne nemške strani sicer zanikali, vendar so vzbudili pozornost svetovne javnosti. V zvezi z zadevami okrog Gdanska so

PREDSTAVNIKI ANGLEŠKEGA IN AMERISKEGA TISKA

obiskali maršala Smigly-Rydzca in ga vprašali, kaj bi Poljska storila v primeru nemške evakuacije Gdanska, če bi bila brez zaveznikov. To vprašanje je namigovalo na usodo ČSR, ki sta jo Francija in Anglija v usodnih urah pustili na cedilo, čeprav tega niso imenovali. Maršal Smigly-Rydz je odgovoril, da bi se Poljaki spustili za Gdansk v vojno z napadalcem, čeprav bi se morali vojskovati sami.

O Gdanku pa so predstavniki svetovnega tiska govorili tiste dni tudi v Berlinu. Dne 21. julija 1939 je bila tiskovna konferenca v Goebbellovem propagandnem ministrstvu za predstavnike inozemskih časopisov in radijskih postaj. Neki uradnik tega ministrstva jih je seznanil z nemškim stališčem do Gdanska:

»Vključitev Gdanska v Reich je neizbežna. Kakršenkoli kompromis po tem vprašanju je izključen. FÖHRER IN Z NJIM VSA NEMŠKA VLADA PA KLJUB VSEM VERUJETA, DA SE BO DALO TO VPRAŠANJE UREDITI IN RESTITI NA MIREN NAČIN.«

Nemčija je hotela vzbuditi vtis 'miroljubne' države. Velik del svetovnega tiska je na podlagi te izjave poročal, da je Nemčija temeljito spremenila svoje stališče do Gdanska. Nemška stran je k temu dodala, da je samo ponovila nemško stališče do tega vprašanja, kakršno zastopa in zavzema že od vsega začetka. To pa je pomenilo lahko samo aneksijo na tak ali drugačen način.

Dne 24. julija 1939 se je v tisku oglasil tudi nacistični vodja v Gdanku Forster — nacistični gauleiter Gdanska in pojasnil 'uradno stališče gdanskih Nemcev (berič: nacistov in pete kolone).

GDANSKI NACISTIČNI VODITELI FORSTER

je poudaril, da je kot gauleiter gdanskih nacistov tudi odgovoren usmerjevalec politike v Gdanku in da je kot tak tudi v stalnem stiku z merodajnimi mesti v Reichu'. Govoril je seveda po navodilih, kakršna je prejel 13. julija od Hitlerja in drugih vodilnih nacistov v Nemčiji.

»Videti je, da v tem trenutku ni na svetu najti drugega problema kakor vprašanje Gdanska za hujskanje proti Velikemu nemškemu Reichu. Mi, ki poznamo netilce tega hujskaštva, se ne razburjamo več ob judovskem žolču v svetovnem tisku. Trditve, da v Gdanku vlada kaos, je v vsakem pogledu neresnična. Kdor se v teh dnevih mudi v Gdanku, lahko ugotavlja (nacistično) voljo do pripravljenosti, obenem pa, da vladata tu red in mir, medtem ko sosednja Poljska zapada v vedno večjo nerazumljivo vojno psihozo. Prebivalstvo Gdanska opravlja pridno svoje vsakdanje delo in izrablja te poletne dneve za zdravje in razvedrilo na plažah Baltika.«

Aleš ni ostal dolžan:

— Mar mislite, da vam verjamem, da bi me spustili? In kaj bi bilo, če bi me res? Delal bi prav tisto, kar sem že. Zares! Bi morda vi, če bi se vrnili čez nekaj let, počeli kaj drugega, kakor zdaj?

Zdaj je bilo dosti. Gestapovec je skočil pokonci, se oprl na mizo, potem pa zakričal:

— Ne norčuj se, banditi!

Aleš je zdaj pohitel, kajti vedel je, da kmalu tudi govoriti ne bo mogel več.

— Prej ste me pa prosili, naj govorim!

Kaj tako predrznega še ni bil doživel! Ta človek je samomorilec, ga je obšlo. Vendar mu je v očeh sijalo tudi priznanje, kajti pogum je vedno spoštoval. Naglo se je približal sedečemu Alešu in ga udaril. Wernerjeva roka je bila vajena takega dela. Aleš se je na stolu zamajal, padel pa ni. Le z jezikom je potem nehote potegnul čez ustnice.

Gestapovec se je čutil prevaran, prizadet, osramočen. Kaj takega ni prenesel. Spustil se je predaleč! To je hotel tudi Aleš. Kljub okrvavljenim ustnicam se je rahlo nasmehnil. Gestapovca je vendar premagal! Svojo nemoč, napetost in negotovost je moral sprostiti z udarcem. Hkrati pa se je zavedal, da bo besni in ponižani Werner zdaj dvojno dodajal, kar je bil zamudil.

Za seboj je že čutil prestopanje tistih nog in dihanje. Zdaj zdaj se bo začelo! Werner si je gladil členke desne pesti, s katero je zadel Aleša,

Aleš je medtem mlahavo visel na klinih in glava mu je zlezla čisto med ramena. Natanko tako, kot sta hotela rablja. Udarci so se zajedali v mehko meso. Po glavi pa nista mahala, ker ga nista smela tako prizadeti, da bi izgubil zavest.

Skozi megljo bolečine je Aleša obšel neznani odpor. Udarci so ga spravljali v besnost kakor vedno. Zato ni vpil ne prosil. Trepetal je le za življenje svojih ljudi in vseh, ki mu jih je hotel naprtiti Werner. Kdo ve, kakšen obseg je že zajela izdaja?

Onadva pa sta prizadevno tolkla. Vsak udarec je padel preišljeno. Ugibal je, kateri je Willi in kdo Kurt. Sicer pa je bilo vseeno. Če ga ne bi tepla tadva, bi se našla morda kak Hans in Fritz. Potem ga je spet obšla čudna, nasprotujoča si mešanica občutkov. Spoznal je, da ga s pretepanjem ne bodo zlomili. Hoteli so ga dobiti kar na besedo! In nič drobnarij. Kar k njim! In še kakšno zvezdo bi mu dali. Postal naj bi veliki uničevalec. Kakšna milost. Takole ga bodo kmalu ubili. Počasno umiranje, duševno mučenje in kar je še podobnega, ubija voljo in misli. Sicer je pa bolje, da v takem človek ne razmišlja o drugem kot o življenju ali smrti. Čutil je, kako bolečine slabijo telo, po drugi plati pa mu spodzigajo odpor in jezo. Med pretepanjem, ki ga še ni bilo konec, mu je postalo jasno, zakaj kak trpinčeni zaupnik, sodelavec ni spregovoril. Bali so se za marsikoga, če bo klonil, ko se ga bodo lotili, pa ni ničesar povedal. Bolečine sprožijo neki proces. Brez dvoma je bila temelj upornosti višja

— Jawohl, sta revsnila oba mučitelja hkrati, očitno zadovoljna, da jima bo poseg ob manjših naporih dal več zadovoljstva. To je vedel tudi obersturmführer, zato je za pomočnika izbral znana sadista. Vsega ni mogel storiti sam. Dajati povelja je vendar čisto nekaj drugega. Zanj so bili to neizbežni, cenjeni in pogosti pripomočki. Mučitelja sta se lotila nohtov na nogi. Ko se je prvi sklonil, je scedil skozi zobe:

— Takole te še nihče ni manikiral!

Pomočnik pa se je zarežal.

Ko je bil izpuljen prvi noht je Aleš zarjovel. To pa policistov ni motilo. Ogletovala sta okrvavljeni prst in s pripravo že prijala drugega. Werner ju je spet ustavil:

— Bo to zaleglo? Govori, podpiši in nehali bomo! Če ne, ti populimo vse!

Nekaj trenutkov je bilo vse tiho, le Aleševo sopenje je motilo grozeče čakanje. Tudi zastokal je, to je obersturmführerju vtilo nekaj upanja. Morda bo dosegel, kar je hotel. Kratki in tihi premor je pretrgal zamolko Aleševo zlogovanje:

— Nikoli, živine!

Najprej so mu populili vseh pet nohtov z desne noge. Vmes je Aleš tudi zatulil, potem pa si je grizel ustnice in mislil na tiste, ki so to že doživeli. Govoril pa ne bo, ker prav to hoče gestapovec, in čeprav je vedel, da bi to ta trenutek pomagalo. Če bi se spustil v kakšno pogajanje, bi morda za nekaj ur res odnehali. A kaj ko bi bilo potem še huje. Samo odložil bi trpljenje in konec. Zato si je dopovedoval:

Kar se ima zgoditi, naj se raje takoj!

In preden so mu oropali zadnji noht, je omedlel.

Zbudil se je ob pljuskju vode, ki mu jo je nekdo vrgel v obraz, toda glave ni mogel vzdigniti. Tako je moral gledati v okrvavljene prste na nogah. Usta so postala neznanako suha, kaj bi dal, ko bi se mogel napiti hladne vode. Tedaj ga je Kurt zgrabil za lase, mu zavrval glavo v višino, drugi pa se je s polno posodo vode približal njegovim ustom. Oba sta se pričakujoče režala in prvi je rekel:

— Začni že vendar! Vem, da je hudo žejen!

Werner, ki je stal malo stran, ni ugovarjal. Izkušeni zasljevalci so dobro vedeli, kdaj je žrtev najbolj žejna. Zato so taki kot Kurt in Willi tudi iz tega pripravljali zabavo. Suha Aleševa usta so komaj čakala, kdaj se bo posoda z vodo približala, da bo začel požirati. Nič pa za vodo ni prosil, kajti vedel je, da mu jo bodo ponudili. Doslej je že dvakrat slišal, da mora ostati živ. Posoda z vodo je počasi lezla proti njegovi glavi, čeravno ni bila tako polna, da bi bilo to potrebno. Policistov obraz je bil od opazovanja in pričakovanja ves napet. Še nekaj centimetrov...

V trenutku, ko je Aleš odprl usta in suho požrl z občutkom, da bo hladina tekočina zdaj stekla po grlu, in bi policist Willi moral posodo pritisniti k Aleševim razbitim ustnicam, se je ob Aleševih ustnicah začel vodo v tankem curku zgodilo nekaj drugega! Zlobno se je spachtel in tik zlivati na tla. Aleš je nekaj časa prepadeno sledil vodnemu curku, potem pa je zamižal in spet uprl pogled na tla. Zdaj je bil še bolj žejen, kajti njegovo grlo, njegovo telo je bilo pripravljeno na osvežitev.

Na podu, tik ob njegovih ranjenih nogah, se je medtem razširjala svetla luža. In zdelo se mu je, da je v njej zagledal več obrazov. V tem hipu je imel še toliko moči, da je mislil na mamu in Martino. Kje sta zdaj? Se z njima tudi godi kaj podobnega? In nanju je mislil tako močno, da je v vodi ob nogah, ki se je zdaj rdečila od njegove krvi, zagledal njuna resna obraza.

Obersturmführer se je spet ustopil predenj in odrezal:

— Zdaj boš menda govoril?

— Nikoli! Zastonj vse tole!

Gestapovec se je spet spozabil in udaril še enkrat Aleša v obraz. Policistoma pa je zapovedal, naj ga peljeta hladit in odvahar iz sobe.

Zdaj, ko je bil ves majav, mu je po glavi šumelo od vsega hudega, Aleš ni mogel hoditi tako, kakor sta zahtevala policista. Odevezala sta ga, mu noge ovila s cunjami, in ga potem bolj vlekla kakor podpirala ter ga pahnila v temen prostor.

ivan jan • mrtvi ne lažejo 19

potem pa ledeno odsekal:

— Kurt, Willi!

Policista sta očitno že čakala na njegovo povelje. Obersturmführer je molče pokazal na Aleša.

Zgrabile so ga štiri močne roke. Natanko take, kakršne si je bil zamišljal. Werner je samo pokazal na steno, in onadva sta že vedela, kaj morda storiti.

Z vajeno kretljivo sta zgrabila Aleša pod pazduho, mu slekla suknjič, da je bil samo v srajci, in ga zrinila k steni. V rokah enega se je že motala vrstica, hip nato pa je visel na tistih močnih žebeljih, ki jih je ogledoval ob prihodu. Zdaj je spoznal, čemu jih imajo.

Obesila sta ga tako mojstrsko, da se je s palci le rahlo dotikal tal. Počasi in preteče se mu je približal obersturmführer:

— Skoda te je. Nočem, da te zdelajo moji ljudje. Se je čas, da se premisliš. A zadnji! V tvojih rokah so življenja nedolžnih, pokaži svojo človekoljubnost, zdaj imaš priložnost!

Aleš je kljub mukam čutil, da gestapovec niti sam več ne verjame, da bi popustil, kajti zdaj ga je že tikal. Vedel je, kaj bo sledilo vsak trenutek. To ga je zbesnelo, da je namesto besed nekoliko dvignil glavo, ki mu jo je v vratu krivila teža. Ostro je gestapovca pogledal v oči, kot bi mu hotel reči, da si nimata kaj povedati, posebno ne v tako različnih okoliščinah. Potem je zbral še toliko moči, da je obrnil glavo postrani, le toliko, da je gestapovec lahko razumel njegovo kretljivo.

Werner je spremenil barvo in onemel. Dal je znamenje in policista sta začela Aleša toči s pasjimi biči.

Werner pa je medtem stopil k oknu in se pripravil na nov zalet. Prvi ga je bil razkačil, vendar si ni mogel kaj, da Alešu ne bi priznaval moči. Mar je res mislil, da ga bo spreobrnili z besedami. Je še kakšna druga pot kot ta, da ga mora zdaj gnesti in mehčati s silo? Se je mogel pogovor končati drugače, kot se je? Ravna se po svojih načelih. Oni pa tudi.

Z ostro kretljivo si je prižgal cigareto in močno vdihaval njen dim. Obšla ga je utrujenost in odpačev, ki sta tolkla po Alešu, ni hotel gledati. Kolikokrat je bil navzoč pri takih prizorih in jih tudi preišljeno pripravljaval, vendar ga naveličanost, ki je postala že navada, to pot ni premagala.

ali nižja stopnja zavesti, vendar je reagiranje tudi veliko pomenilo.

Se vedno je bil pri zavesti, vendar se mu je od trenutka do trenutka, vedno pogosteje, pred očmi zameglilo, da se je nenadoma izgubil. Kmalu pa je spet zaslišal žvižge počasnih udarcev. Pretepačema se ni mudilo, kajti vedela sta, kakšno obliko zaslješavanja je obersturmführer uporabil t. pot. Nenadoma pa se je Werner obrnil k njemu, odvrgel cigaretni ogorek, ga pohodil in pretepanje ustavil s sunkovito kretljivo.

Aleš je začutil spremembo in poskušal vzdigniti glavo. Motno je ugotovil, da mu pri tem nekdo pomaga. Srečal je ostre, sinje oči in se jasneje zavedel. Ugotovil je, da mu glavo podpira isti gestapovski izsiljevalec, ki je z njim govoril poprej, in to s konci prstov, kot bi bil njegov podbradek strupen. To ga je stregnilo še bolj. Gestapovec ga je ogovoril z nizkim glasom:

— Bo to zadostovalo? Se bova zdaj laže spozrazumela?

Aleš je bil toliko priseben, da je mogel izreči edino besedo, ki mu je bila na jeziku:

— Nikoli!

Glas je bil grgajoč, vendar še vedno dovolj razumljiv.

Werner še ni popustil. Mačo je počakal, da bi Aleš uredil misli. Grozeče in prigravarjajoče hkrati mu je rekel:

— Zdaj si občutil, kaj zmorejo naši fantje. A to je šele uvod. Ugodil sem ti v marsičem, zato ti še ponujam: Govori, sprejmi! Karkoli se je že zgodilo, ne more motiti najinega nadaljnega sodelovanja...

Tudi zdaj se je Aleševa glava le malo premaknila, toliko, da je gestapovec razumel. Stisnil je zobe in velel pretepačema:

— Nadaljujta! Ta je malo trši!

Obrnil se je in se med prižiganjem cigarete zagledal skozi okno. Pogled mu je splaval proti gozdovom.

Aleš pa je medtem medlel pod novimi udarci. Werner je potegnul samo nekaj dimov, ko se je zavedel, da ne sme čakati predolge. Operacija bo učinkovita le, če bo hitra. Ljudje morajo doživljati presenečenja, da se ne utegnejo umakniti.

Na njegov mig sta policista nehala toči. Iz omare je eden potegnul čudno, majhno pripravo.

— Herr obersturmführer, kje? je vprašal.

— Z nog, je velel ostro.

Ob izletu izžrebanih naročnikov Glasa

Gorenjci spoznavajo Gorenjsko

Letošnje jesensko potova, nje izžrebanih srečnikov nas ne bo popeljalo v daljne tuje kraje. Ogleдали si bomo raje nekaj domačih gorenjskih vasi, ki jih še ne poznamo — ali pa le površno.

Dva polna avtobusa nas bo, torej blizu sto ljudi — a prav gotovo jih več od polovice še ni stopilo v Prešernovo ali Finžgarjevo rojstno hišo, tudi za rojstne hiše učenjaka Matija Čopa, pisatelja Janeza Jalna in Janeza Mencingerja ne vedo vsi. Bržčas tudi ob Bohinjskem jezeru še niso bili vsi naši potopniki, kaj šele pri slapu Savice. Prav posebna zanimivost za naše delovne ljudi pa bo ogled velikega lesnega podjetja LIP na Rečici, kjer bomo nazorno videli vso hitro proizvodno pot, od surovega hloda do ličnega mizarškega izdelka, oken ali vrat.

TAM, KJER MURKE CVETO

Naša pot nas bo iz Kranja najprej vodila v Begunje in Drago, kjer je trpelo in izkravavelo na tisoče zavednih Gorenjcev.

Do Begunj se naša avtobusa ne bosta ustavljala — seveda pa bomo mimogrede videli dve tovarni, ki se iz leta v leto večata in razširjata svojo proizvodnjo. To sta tovarna volnena blaga »Sukno« v Zapužah in tovarna športnega orodja »Elane« v Zgoši.

Prva je zrasla na temeljih in tradiciji prvih gorenjskih

suknarj v tem kraju, drugo pa je leta 1945 ustanovil planiški junak (prvi, ki je preskočil s smučmi 100 m) Rudi Finžgar. — Obe moderni tovarnici stojita na prostirani ravni tik pred Begunjami.

Opozoriti bo treba naše potopnike na prekrasen razgled proti severu: na levi se dviga sivi Stol (2236 m), desno od njega je zelena Begunjsčica (2063 m), prav na desni a že malo skrita pa se dviga gozdnata Dobrča (1634 metrov). Povedati je treba še, da vrh Stola, najvišje gore v Karavankah in naše mejne gore stoluje Prešernova koča; med vojno požgana, a pred leti obnovljena. In da so v Begunjsčici kopalni manganovo rudo prav do leta 1917. Kako je bilo z Dobrčo med okupacijo, pa mnogo rojakov ve: tu je bilo za sovražnika nevarno partizansko območje; tako nevarno, da so Nemci na obeh koncih ceste pod Dobrčo postavili svarilne table: »Achtung! Banditen gebiet!«

In tako smo prispeli v Begunje. Kraj žalostnega imena za toliko mater in žena, za toliko otrok, ki so zaradi okupatorjevega besnila ostali sirote.

Po svoji velikosti in obsežnosti, ki obvlada skoro ves kraj, se nam oko najprej ustavi na mogočnem poslopju sredi vasi, tik župnijske cerkve. To je stara Kacijanarjeva graščina Katzenstein.

V naši zgodovini je ime Kacijanarjev zapisano s slavo — bili so resnični junaki v bojih s Turki. V 16. stoletju so v tem poslopju našli zatočišče preganjani protestantje, med njimi tudi pridigar in eden od začetnikov slovenskega pismenstva Jurij Dalmatin. Leta 1875 so begunjsko graščino spremenili v žensko kaznilnico; ob vdoru okupatorja v naše kraje pa je ta hiša postala hiša vzdihov, trpljenja in kljubovalnega ponosa. Semkaj so gonili fašistični zločinci zavedne Gorenjce, ki se jim niso hoteli ukloniti. Od tu je bilo potem le dvoje poti: pred puške ali v uničevalna taborišča. Redkokaterim se je posrečilo priti iz begunjskih zaporov v svobodo.

S spoštljivo mislijo in v tišini bomo zato postali ob grobovih ustreljenih talcev. Posebno v Dragi, kjer resda murke cveto — a iz krvi rdeče padlih za svobodo... V Begunjah si bomo ogledali tudi muzej talcev.

Spotoma, ko se bomo peljali iz Begunj v Drago, bomo nad potjo občudovali mogočno razvalino gradu Kamna. Tu je živel sloviti junak slovenske ljudske pesmi Gašper Lamberg; le kdo ne ve za pripovedno pesnitev »Pegam in Lahergar«? Ker smo jo najbrž že pozabili, jo bomo prebrali med potjo, če bo čas in razpoloženje za to, seveda!

POD GORAMI

Iz Begunj — na tamkajšnjem pokopališču spe dve hčeri Julije Primčeve, iz vasi, pri Jožovcu, pa so doma glasbeniki Avseniki — nas bo pot vodila skozi vasi, domovja znamenitih slovenskih mož: na Rodinah se je rodil in je pokopan pisatelj ljudskih povesti (Bobri, Ovčar Marko, Trop brez zvoncev i. dr.) Janez Jalen (1891—1966), v Smokuču je bil doma sloveči Prešernov življenjepisec in dobrotnik slepih Tomo Zupan (1839—1934), kak kilometer naprej so Dosloviče, z rojstno hišo pisatelja in dramatika Frana Saleškega Finžgarja (1871—1961). Hiša je urejena kot spominski muzej, zato jo bomo obiskali, če bo le čas.

No, in že smo na Breznici, osrednji vasi te pokrajine. Tu si bomo ogledali na pokopališču nekaj grobov (Mina, sestra Prešernova, Finžgarjevi starši, mladi skolevec Milovanovič, junak Mlakarjevih šaljivih črtic Trebušnik i. dr.), morda tudi Janšev čebelnjak in nekaj pomembnih spominskih plošč v župni cerkvi.

Pot v Vrbo in naprej na Bled pa v Bohinj bomo opisali v sobotnem Glasu. In tudi dodali risbo celotne poti.

C. Z.

Naročniki žrebajo naročnike za nagradno potovanje

Srečni izžrebanici! Zbrali se bomo v soboto, 13. novembra, ob 7.30 na parkirnem prostoru pred kranjsko občinsko skupščino. Potem pa na izlet!

Lipovec Jože, Rogljeva 1, Jesenice
Berce Franc, Zg. Besnica 11
Korošec Ivan, Velesovo 19, Cerklje

Grašič Franc, Zg. Duplje 68
Katrašnik Franc, Jamnik 2, Kropa
Muzik Jože, Rogljeva 1, Jesenice
Koželj Miha, Olševik 15, Pred-dvor

Kožuh Ivan, Kopaliska 8, Sk. Loka
Robida Fani, Trojarjeva ul. 9, Kranj
Kerin Jože, Strahinj 66, Naklo

Nečimer Alojz, C. v. Vintgar 1, Bled
Mikelj Martin, Češnjica 71, Boh. Sr. vas
Bešter Ivan, Virmaše 10, Sk. Loka

Kumer Janez, St. Oselica 29, Gor. vas
Majer Justina, Planina 14, Kranj
Intihar Alojz, Drulovka 13, Kranj

Potočnik Marija, Oprešnikova 31, Kranj
Lotrič Jakob, Selca 94
Zakotnik Frank, Vešter 28, Sk. Loka

Vehar Franc, Žiri 43
Božič Jože, Sr. vas 2, Begunje
Rossi Anton, Kajuhova 8, Bled

Zavrli Ivan, Pš. Polica 12, Cerklje
Skumavc Valentin, Krnlca 7, Zg. Gorje
Prešičnik Peter, Sp. Jezersko

Škofic Franc, Jezerska c. 15, Kranj
Pirc Slavka, Grosova 38, Kranj
Sajovic Marija, Mlakarjeva 43, Senčur

Kubelj Stane, Zapoge 33, Vodice
Sodja Slavko, Vp. 4842/c, Plevlja

Vindišar Matevž, Tenetiše 30, Golnik
Bobnič Minka, Struževo 18, Kranj
Gorjanc Franc, Predoslje 72, Kranj

Karba Pepca, Na Japi S 1-II/14, Ljubljana-Siška
Markum Joža, Bašelj 26, Pred-dvor

Zan Ana, Sutna 61, Zabnica
Klemenc Peter, Grahovše 15, Tržič
Bohinjc Tomaž, St. Dvor 33, Sk. Loka

Jeglič Drago, KB Kamnik
Rijavec Franja, Trnovo 25, Nova Gorica

Blažin Anica, Gorjuše 19, Boh. Blstrica
Klemenčič Jože, Tenetiše 32, Golnik

Sodja Franc, Bl. Dobrava 87, Jesenice
Težak Zinka, Tomšičeva 3, Kranj

Sorn Franciška, C. Talcev 13, Kranj
Logar Miha, Jezerska c. 116-a, Kranj
Saljanin Stane, Struževo 22, Kranj

Istenič Ana, Skofjeloška 13, Kranj
Hočevar Polde, Smledrška 118, Kranj
Benedičič Martina, Galetova 11, Kranj

Celik ing. Janez, Gregorčičeva 67, Bled
Kolar Ivan, Kržičeva 6, Ljubljana

Pajk Francka, Strahinj 28, Naklo
Ješe Jože, Otoče 23, Podnart
Peternelj Franc, Gor. Zetina 1, Poljane

Tičar Pavla, Potoče 15, Pred-dvor
Fajfar Jože, Serčerjeva 3, Radovljica

Petrač Lenart, Cankarjeva stolpič 6, Radovljica
Gregorič Angel, St. Zagarja bl. 3, Radovljica
Čebašek Ivan, Moše 22, Smled-nik

Arh Ivanka, Bodešče 20, Bled
Dežman Jože, Lahovče 61, Cerklje

Erzar Viktor, Cerklje 137
Ambrožič Lucija, Krnlca 62, Zg. Gorje
Car Franc, Mladinska 8, Jo-senice

Kos Franc, Moste 113, Komenda
Jančar Marta, 31. div. 24, Kranj

Obed Franc, M. Pijade 4, Kranj
Branc Marija, Podkuže 36, Mojstrana
Blaznik Marta, Visoko 82, Senčur

Bajt Milan, Sovodenj 35
Kern Jože, Sr. vas 24, Senčur
Verbič Janko, Pipanova 14, Senčur

Gaber Anica, Trnje 8, Sk. Loka
Pirman Jože, Suha 97, Sk. Loka

Tesovnik Jože, Loke 8, Smartno v Tuh.
Ribičnik Anton, Pristava 42, Tržič

Arhar Cirila, Zg. Bitnje 102, Zabnica
Logonder Anton, Crngrob 6, Zabnica
Eržen Pavel, Selo 6, Žiri

Vsi naročniki Glasa in tisti, ki postanejo naročniki do konca januarja 1972 dobijo brezplačno

stenski koledar za leto 1972

z 12 barvnimi slikami.

Koledar je skupno darilo Glasa in podjetij: Merkur, Murka, Peko, Kokra, Živila, Špecerija, Iskra, Jelovica, Modna hiša, IBI, Elektro, Creina

mladinska knjiga

Žrebec vreden 20.000 din

Na letošnjih konjskih dirkah v Komendi mi je predsednik kamniške občinske skupščine Vinko Gobec svetoval, naj na Komenški Dobravi obiščem Ivana Kosirnika. »Dobil bo novega žrebca,« je dejal, »pojdi in ga slikaj.«

Tako sem šel na Komenško Dobravo. Ivana Kosirnika sem srečal na gradbišču, ko je hčerki pomagal zidati hišo.

»Imam tri žrebce. Katerega želite slikati?« Bil sem presenečen. Mislil sem, da ima samo enega.

»Menda imate novega žrebca?«

»Tisti je še v karanteni,« je pojasnil Kosirnik, »Veste, vsak nov žrebec mora biti 105 dni v karanteni.«

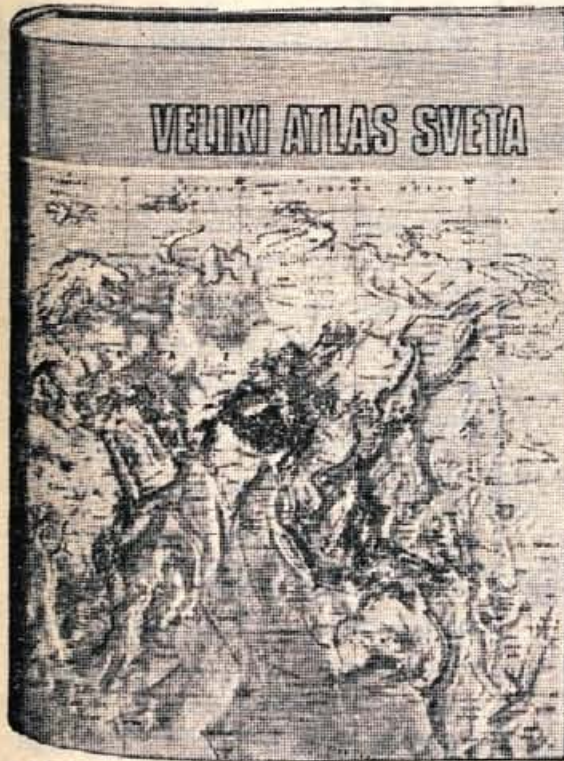
Ivan Kosirnik je kmet. Redi 13 govedi in 3 žrebce. Konjska plemenilna postaja je pri hiši že sto let. Res častljiva tradicija, ki se prenaša iz roda v rod.

Žrebci so last občine. Kupujejo jih iz sklada za pospeševanje kmetijstva. Vsi trije žrebci, ki jih ima Kosirnik, so kupljeni v Avstriji. Kmetijski strokovnjaki jih tam kupujejo, ker imajo Avstrijci čisto noriško pasmo. Nam ne odgovarjajo ko-

nji iz Vojvodine ali pa nizki bosanski.

Tudi Slovenci imamo svoje žrebetišče v Logarski dolini, ki pa se bo preselilo nazaj v Drvanjo v Slovenskih goricah, kjer je bilo že prej. Žrebec diamant, star dve leti in pol, ki je pri Kosirniku v karanteni, je stal okrog 20.000 din (dva milijona S din). Žrebci opravljajo vsa poljska dela. Konji, ki delajo, so boljši za plemo.

Prejšnja leta so kmetje na plemenilno postajo na Komenški Dobravi pripeljali od 100 do 150 kobil. Zaradi mehanizacije se je zmanjšalo število konj in na Dobravo pripeljejo letno le še 50 do 60 kobil. J. Vidic

VELIKI ATLAS SVETA

je vzbudil tako izredno zanimanje, da je morala založba MLADINSKA KNJIGA močno zvišati naklado. Zato založba podaljšuje do nadaljnjega rok za prednaročilo

VELIKI ATLAS SVETA, delan po novi kartografski metodi, prikazuje svet tridimenzionalno.

Razen 217 kart kontinentov in držav, gospodarskih, zgodovinskih, političnih in drugih tematskih zemljevidov, prinaša VELIKI ATLAS SVETA na 250 straneh zadnje najpomembnejše statistične podatke posameznih držav, ki jih spremlja 151 barvnih fotografij.

Indeks s 37.000 imeni pomaga pri iskanju kateregakoli kraja na svetu, ki je označen v Atlasu.

VELIKI ATLAS SVETA v velikem formatu, vezan v umetno usnje in opremljen z barvnim ščitnim ovitkom

BO IZSEL MARCA 1972

VELIKI ATLAS SVETA je v prednaročilu za 60 din cenejši!

Povpraševanje je preseglo vsa pričakovanja, zato pohitite z naročilom.

Naročite ga lahko v vseh knjigarnah, pri zastopnikih in poverjenikih na šolah, pri akviziterjih ali neposredno pri Mladinski knjigi. Prodaja po pošti 61000 Ljubljana, Titova 3, s priloženo naročilnico.

NAROCILNICA

Podpisani(a)

Natančen naslov

Zaposlen(a) pri

St. osebne izkaznice

izdane od

nepreklicno naročam VELIKI ATLAS SVETA

Prednaročniško ceno 260 din, bom poravnal(a) — naenkrat — v petih zaporednih mesečnih obrokih po 52 din (prvi obrok takoj po prejemu računa in položnic) — na tekoči račun založbe Mladinska knjiga, Ljubljana, 510-1-30/1. Strinjam se s subskripcijskim pogojem, da prejmem knjigo šele, ko je v celoti odplačana. (Neustrezno prečrtajte!)

Datum:

Podpis:

Osnovna šola
SIMON JENKO
Kranj

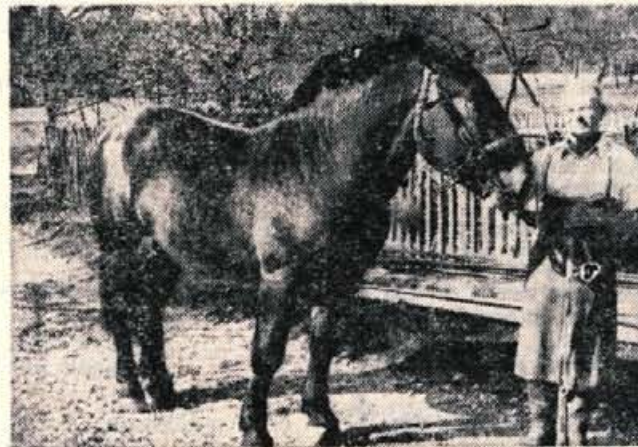
razpisuje naslednja
delovna mesta:

UCITELJA

v oddelku podaljšanega
bivanja za določen čas
(učitelj, vzgojitelj, absolvent
Pedagoške akademije)

CISTILKE
s polnim delovnim časom
za določen čas

CISTILKE
s polovičnim delovnim časom
za nedoločen čas

Vse elektrotehniko vabimo na redni letni občni zbor v sredo, 10. novembra ob 18.30 v klubu gospodarstvenikov Kranj.

**Elektrotehniško društvo
Kranj**

Nova telovadnica v Križah tudi za športnike

V petek, 5. novembra, je bil v prostorih OS Križe, sestanek vodstva šole z interesi za uporabo nove telovadnice. Telovadnica, ki je doslej ni bilo moč uporabljati zaradi nekaterih nedokončanih del, bo z razumevanjem vodstva nove kriške šole odprta za vse športnike.

Dva dni v tednu bo telovadnica na voljo rokometnemu domačemu TVD »Partizan«, po en dan pa smučarski skakalni šoli »Storžič«, alpinistom AO Tržič in re-

kreaciji vseh športnikov iz Križev. Športnikom bodo razen telovadnice na voljo tudi vsi stranski prostori. TVD »Partizan« se je z vodstvom šole sporazumelo še za upo-

rabo garderob in tušev v času rokometnih tekem in treningov na igrišču. Z novo šolo so tako tudi športniki v Križah dobili novo pomembno pridobitev. K.

Bencinska črpalka v Radovljici

Nova Petrolova bencinska črpalka v Radovljici bo kmalu odprta. Okolica črpalke je že urejena in po mnenju nekaterih Radovljčanov prav

nič ne kviri videza tega dela mesta. Menijo, da bo črpalka velika pridobitev, posebno še, ker bodo na njej prodajali tudi gorilno olje.

IKOS
Kranj
proda naslednja
osnovna sredstva:

1. rezkalni stroj »Reinecker«
2. krožno žago
3. acetilenski razvijalec
4. dele za revolversko stružnico
5. 2 mizna vrtnala stroja

Licitacija bo 8 dni po objavi. Ponudbe je treba poslati v zaprtih kuvertah z navedbo »Licitacija« v tajništvo podjetja.

Ogled strojev je možen 12. novembra 1971 od 6. do 10. ure. Licitacije se lahko udeležijo vse gospodarske organizacije.

JUGOBANKA

organizira posebej za devizne varčevalce nagradno anketo:

»Srečanje z domovino in domačimi«

Z organizacijo te ankete želi omogočiti Jugobanka srečanja:

- svojih varčevalcev v Zvezni republiki Nemčiji, ki želijo obiskati rojake v Jugoslaviji in
- svojih varčevalcev v Jugoslaviji, ki imajo sorodnike v Zvezni republiki Nemčiji in bi jih želeli obiskati.

V tej nagradni anketi lahko sodelujejo vsi dosednji in novi varčevalci, ki bodo vezali devizna sredstva na odpovedni rok nad 13 mesecev v znesku najmanj 5.000 dinarjev (preračunano po uradni tečajni listi).

Nagrada, ki jo je Jugobanka namenila izžrebancem je brezplačen prevoz s posebnim letalom iz Jugoslavije v Zvezno republiko Nemčijo, oziroma iz Zvezne republike Nemčije v Jugoslavijo. Če že imate vezana devizna sredstva, potem zahtevajte na sedežu Jugobanke, kjer imate devizni račun a n k e t n i l i s t ! Izpolnite in pošljite anketni list takoj. Zadnji rok je 1. dec. 1971.

Zrebanje nagrad bo komisijsko, dne 10. dec. 1971 v Centrali Jugobanke, Beograd, ul. 7. jula 19—21.

JUGOBANKA PRIPOROČA VARČEVALCEM, KI SODELUJEJO V NAGRADNI ANKETI, DA PRAVOČASNO PRIPRAVIJO POTNE LISTE.

ANKETNI LIST

Jugobanka želi še v naprej izboljševati svoje delo pri poslovanju z varčevalci. Prosimo vas, da — razen odgovorov na anketnem kuponu — odgovorite na naslednja vprašanja:

1. Ali ste zadovoljni s poslovanjem in ekspeditivnostjo Jugobanke?

Odgovor:

- a) sem popolnoma zadovoljen,
b) sem le deloma zadovoljen,
c) nisem zadovoljen. Vzroki:

2. Kako ocenjujete pogoje za varčevanje pri Jugobanki?

Odgovor:

- a) menim, da so pogoji najugodnejši,
b) pogoji so enaki kot pri drugih bankah,
c) pogoji so manj ugodni. Vzroki:

3. Kaj predlagate ali sugerirate Jugobanki?

Odgovor:

Lastnoročni podpis:

(ime in priimek)

(točen naslov)

OPOZORILO: Odgovore pod a) in b) samo zaokrožite

ANKETNI KUPON

za varčevalce v Jugoslaviji in Zvezni republiki Nemčiji, ki izpolnjujejo pogoje navedene na strani štev. 2.

Varčevalec:

(ime in priimek — čitljivo, s tiskanimi črkami)

(točen naslov — čitljivo, s tiskanimi črkami)

Vezano hranilno vlogo pri Jugobanki imam na:

- deviznem računu številka: _____
- devizni hranilni knjižici št.: _____
- pri poslovni enoti Jugobanke _____

Izkoristil bi relacijo:

1. Beograd—Frankfurt in nazaj (Zagreb—Frankfurt in nazaj)
2. Frankfurt—Zagreb in nazaj (Frankfurt—Beograd in nazaj)

SAMO ZA VARČEVALCE V JUGOSLAVIJI
Če bo izžreban moj kupon, bi želel obiskati v Zvezni republiki Nemčiji:

Ime in priimek _____

vrsta sorodstva _____

naslov v ZR Nemčiji _____

Zavežujem se, da bom v primeru, če bom izžreban, toda zaradi zadržkov ne bom mogel potovati, obvestil o tem Jugobanko takoj, najkasneje pa do 20. decembra 1971 na naslov: Jugobanka — Centrala, Direkcija za razvoj poslova sa stanovištvom, Beograd, ul. 7. jula, br. 19—21. V nasprotnem primeru bom plačal vse stroške.

(lastnoročni podpis)

OPOZORILO:

Kupone z odgovori pošljite najkasneje do 1. decembra poslovni enoti Jugobanke pri kateri varčujete. Varčevalci iz Zvezne republike Nemčije pa naj pošljejo kupone na predstavnstvo Jugobanke na naslov: **JUGOSLAWISCHE BANK FÜR AUSSENHANDEL** Repräsentenz Frankfurt/M Goethe Strasse 2/IV 6 Frankfurt/Main 1

V tržiškem kmetijstvu se premika?

Vse kaže, da ustanovitev kmečkih sekcij pri občinski konferenci SZDL ni bila kratkoročna politična akcija, ampak so le-te zagrabile delo kaj resno. Taki so vsaj vtisi po nekaj mesečnem delovanju v tržiški občini.

Nedeljski 2. zbor kmetov je bil obiskan bolje, kot je bilo moč pričakovati: nad 50 kmetijskih proizvajalcev, katerim so se pridružili še predstavniki kmetijske zadruge, gozdnega gospodarstva Kranj, živalorejsko-veterinarskega zavoda Kranj in občinske uprave je v skupščinskih klopeh razpravljalo o tisti problematiki kmetijstva v občini, katere razrešitev je vsaj delno v njihovi moči in pristojnosti.

Sprva so ovrednotili zaključke s prvega zbora in se seznanili s stališči kmečke

sekcije pri republiški konferenci SZDL.

Osrednje vprašanje — lotva se ga tudi sprejeti program razvoja kmetijstva v občini — je prihodnja vloga in oblika organizacije združenega dela kmetov v občini. Vsekakor dosedanje izkušnje z zadrugo ne govore več v prid temu, da bi le-ta ostala obdelovalka zemlje. Njeno perspektivo vidijo predvsem na treh drugih področjih, pa še to le pod pogojem, da se kadrovsko razširi z zainteresiranimi kmečkimi proizvajalci, katerih vpliv v njenem delu bi moral biti zadosti močan, da bi lahko govorili o dejanskem samoupravljanju v tej specifični delovni organizaciji. Kajti v temle trenutku so celo po ugotovitvi samih predstavnikov zadruge celo

minimalni odnosi na relaciji zadruga — kmet vse slabši.

Nova zadruga (kakorkoli se bo že imenovala) bo mora razviti predvsem:

- odkup in prodajo kmetijskih pridelkov,
- pospeševalno in
- hranilno-kreditno službo.

Zanimivo vprašanje je tudi vračanje zemlje kmetom, ki poteka prav v tem času. Seveda gre za obdelovalne površine, ki jih ima zadruga v zakupu. Ker ni moč vrniti vedno iste zemlje, nastajajo nekateri problemi lastniško-pravne narave, ki so seveda rešljivi, zahtevajo pa svoj čas. Ostala zemljišča bodo ostala zadruga last, toda ta naj bi vzela v zakup kmetje. Ta preobrat lahko uspe le, če bo za kmeta-zakupnika ekonomsko zanimivo. Če ho-

če kmet to izčrpano zemljo, ki ni bila vedno ustrezno gnojena, ponovno oživiti z lastnimi sredstvi in delom, je razumljivo, da hoče vedeti, koliko mu bo ta investicija tudi prinesla. Zato najemne pogodbe ne bodo mogle biti sklenjene na krajše roke kot 10 do 15 let.

Lomski kmetje so sprožili tudi zahtevo, ki pa je nismo slišali prvič, naj planinski pašniki preidejo v upravljanje krajevnih skupnosti. Živ interes je, da zaživijo nekdanji pašni odbori, v katerih so delovali tisti živinorejci, katerih drobnica in goved sta se pasla na teh travnikih. Ker je za nadaljnji obstoj pašništva zavzeta tudi občinska skupščina (ta celo pokriva izgube), podatki pa govorijo o upadanju če ne celo o odmiranju pašništva, je verjetno čas, da se stvari uredijo, kot želijo vaščani. Lomljani se zanimajo za pa-

šnike Mala Poljana, Storič in Javornik, kjer bi razvijali planšarstvo v klasičnem smislu, in za Zanjivce za dnevni prigon živine. Podobne želje je čutiti tudi v nekaterih drugih krajevnih skupnostih z izrazitejšim kmečkim okolišem.

Odgovorni so kmetom obljubili, da bodo njihove predloge proučili v kratkem. Pravilo, da v dveh tednih. Ker tudi nekateri zakoni s področja kmetijstva že zavirajo nadaljnji razvoj, bodo predlagali tudi spremembe teh zakonov, če bo potrebno.

Morda ne bo odveč, če povemo, kdo je zadolžen, da se stvari premaknejo. To so: kmečka sekcija pri občinski konferenci SZDL, zadruga, sveci, pristojni upravni organ občinske skupščine in živalorejsko-veterinarski zavod Kranj.

PAVLIHOVA PRATIKA

1972
CENA 5 DINARJEV

ŽE V PRODAJI

VABI NA:
enodnevni izlet
V neznano
13. novembra

štiridnevni izlet
v Poreč
za praznike od 26. do
30. novembra

enodnevni izlet
na Andrejev
semenj
v Gorici, 11. decembra

dvodnevne vikend izlete
vsako soboto in nedeljo

v Simonov
zaliv
(kopanje v pokritem ba-
zenu hotela Haliaetum)

SILVESTROVANJE
v Simonovem
zalivu

SILVESTROVANJE
v Bohinju
(samo silvestrski menu)

Informacije in prijave v
turističnih poslovalnicah:
SKOFJA LOKA, BLED,
RADOVLJICA
IN LJUBLJANA,
SUBICEVA 1.

PETROL
Poslovna enota Ljubljana
razglašča prsto delovno mesto
snažilke
za bencinski servis Kranj—Primskovo
s polnim delovnim časom
Pogoj: NK delavka
Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe na naslov:
PETROL, Poslovna enota Ljubljana, Ljubljana, Pre-
šernova c. 42.

slovenija avto

poslovalnica
Kranj
Cesta JLA 10

NA ZALOGI
vse vrste snežnih verig

Nevarne igre

Kot da bi bila vsa opozorila na previdnost na naših ce-
stah bob ob steno! Takšen vtis dobi človek, če gre po cesti od
Komende proti Komenški Dobravi. Na križišču ceste so
otroci postavili igrišče za košarko. Ko sem jih vprašal, če ni
to nevarno, so dejali, da se tudi starejši radi priključijo igri.
Ta »košomanija« pa se mi le zdi preveč nevarna. Menda
ne bomo čakali do prve nesreče?

J. Vidic

mm,
prima
loška kava
iz nove
pražarne

Hotel
Bor
in Grad
Hrib

VABITA:

novo avtomatsko keglji-
šče, sauna, plesna glasba,
nočni lokal in vse drugo,
kar potrebujete za razve-
drilo in zabavo.

NASVIDENJE
V PREDDVORU!

**ZDRUŽENA LESNA
INDUSTRIJA TRŽIČ**

Oddelki: žaga — zabojarina —
pohištvo — tapetništvo
sprejme zaradi povečanja pro-
izvodnje

**večje število
delavk in delavcev**

v vse oddelke.

Novim članom delovne skupnosti nudimo solidne
osebne dohodke, ki so določeni s pravilnikom.
Prijavite se pisмено ali pa pridite v splošni sektor,
kjer boste zvedeli vse o delovni organizaciji in de-
lovnem mestu.

ZLATNINA,
SREBRNINA,
DRAGULJI,
URE
IN SPORTNI
POKALI

v priznanih
strokovnih
trgovinah

**GEORG
PIRKER**

Ze petdeset let v Trbižu — prodajalni v Zgornjem
in Spodnjem Trbižu. Govorimo nemško, italijansko
in slovensko. Dinarje vam obračunamo po najbolj-
šem dnevnem tečaju.

Komisija za razpis pri svetu
delovne skupnosti

Skupščine občine Jesenice

razpisuje v upravi Skupščine
občine Jesenice

prosti delovni mesti:

referenta za vojaške zadeve v
oddelku za narodno obrambo

in ponovno

referenta za prometno varnost
v oddelku za notranje zadeve

Za obe delovni mesti se poleg splošnih pogojev za
sprejem na delo zahteva višja strokovna izobrazba
in 3 leta delovnih izkušenj.

Ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in dose-
danih zaposlitvah sprejema komisija za razpis pri
svetu delovne skupnosti uprave SOB Jesenice v 15
dneh od objave razpisa.

**EMO
PEČI**

ENKRATNA PRILOŽNOST!

EMO nagrajuje med 8. novembrom in koncem leta vsakega
kupca peči na olje EMO-3, EMO-5, EMO-6 ali EMO-8 z gar-
nituro posode. Nagrada vas čaka v trgovini.

GRADITELJI!
Preskrbite si pravočasno
gradbeni material

LJUBLJANSKE OPEKARNE

Obveščamo vse graditelje in ostale interesente, da bodo
imele na voljo vse opečne izdelke preko zime

V industrijski prodajalni je na voljo tudi ves drug gradbeni material in
stavbno pohištvo.

Vse informacije daje prodajni oddelek v Ljubljani, Cesta na Vrhovce 2 telefon
štev.: 61-965 in 61-805 ter zastopnika za Gorenjsko SMOLEJ Andrej, Kranj —
Nazorjeva 4 (poleg nebotičnika) telefon štev. 23-138, KZ Bled, telefon štev. 77-425.

Obiščite nas na novoletnem sejmu v Kranju!

Solidne cene — hitra dobava

mali oglasi

PRODAM

VRTNICE nizke velikocvetne (12 vrst) dobite v vrtnariji TUSEK PODBREZJE. Mnogocvetnic nimamo več. Dobi se tudi rdečelistni CEMIN za saditev v vrtove, parke in žive meje 5475

Prodajamo večjo količino suhih smrekovih PLOHOV. Stružvo 20, Kranj 5545

Nov pristen CVICEK se dobi v KRANJU. Jezerska cesta 8 5571

Prodajamo LEKSIKON 17 knjig pisan leta 1900 — 1904. Leksikon je jubilejen in je pisan za stoletnico berlinske knjižnice. Pisan je v gotici. PRIMC Vladimir, Moste 40, Zirovnica 5572

Prodajamo italijanski globok OTROSKI VOZICEK za dvojčke. Ožegovič, Krožna 7, Kranj 5574

Prodajamo OPEKO porolit 5, SMUCI in KRZNEN PLAG. Kranj, Jezerska cesta 95 5575

Prodajamo plemenskega VOLA in KRAVO bohinjko. Predoslje 86, Kranj 5576

Prodajamo 1000 kg drobnega KROMPIRJA. Milje 24, Senčur 5577

Prodajamo devet let staro KOBILO. Studenčice 11, Lesce 5578

Prodajamo pet let starega KONJA. Doslovče 21, Zirovnica 5579

Prodajamo litoželezno PEC za centralno kurjavo. Kamnoseživo Naklo 5580

Prodajamo 32-basno KLAVIRSKO HARMONIKO melodija, in žensko rogovo KOLO. Mlinar, Gosposvetska 15, Kranj 5581

Prodajamo JABOLKA. Zg. Besnica 37 5582

Prodajamo KAMIN. Bolka Ciril, Staretova 34, Kranj 5583

Prodajamo TELEVIIZIJO znamke 22 merkur, ekran 53 x 39. Naslov v oglasnem oddelku 5584

Prodajamo CEMENT. Sp. Brnik 63 5585

Prodajamo strešen »BOBROVEC« in 2000 kosov močnej-

šega »BOBROVCA«. Cerklje 112 5586

Posredujem prodajo vseh vrst SADNIH SADIK od 14. do 18. ure, v nedeljo ves dan. Avsec Ivan, Potoče 27, Preddvor 5587

Prodajamo stojčča OREHA. Kuraltova 14, Senčur 5588

KUPIM

Kupim filadendrum — OVI-JALKO, dolgo več kot dva metra. Ponudbe poslati na naslov: Senčar Anka, Vila blok II, Radviljica 5573

Kupim rabljen debelinski poravnalni MIZARSKI STROJ. Naslov v oglasnem oddelku 5589

MOTOBNA VOZILA

Ugodno prodajamo FIAT 750, letnik 1964 po zelo nizki ceni. Grmičeva 21, Cirče, Kranj 5590

Po ugodni ceni prodajamo Z-STAVO 750, letnik 1964. Primc Vladimir, Moste 40, Zirovnica 5591

Prodajamo TAUNUS 12 M. Kajuhova 10, Kranj, telefon 23-363 5592

ZAPOSLOTITVE

Za Bled iščem UPOKOJENKO za varstvo dveh otrok.

Stanovanje in hrana v hiši, plačilo po dogovoru. Minka Poklukar, Mevkuš 13, Zg. Gorje 5593

POSESTI

Prodajamo tri ZAZIDLJIVE PARCELE v Britofu. Stempihar Franc, Predoslje 1 5594

Prodajamo 2 ha NJIV v Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem. Dr. Rus, Bled, Ljubljanska 3 5595

POSODILA

Takoj potrebujem 600.000 st. din posojila. Vrnem 7 x 100.000 st. din. Ponudbe poslati pod »7 x 100.000« 5597

STANOVANJA

ZAMENJAM TROSOBNO STANOVANJE na Prebačevem za enako ali manjše v Kranju. Prebačevo 24

IZGUBLJENO

URO doxa izgubljeno pri vodovodnem stolpu II, vrnite proti nagradi v Kranj. Valjavčeva 12, stanovanje 3

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične z delnim popustom in žaluzije naročite pri zastopniku Spiljerju, Gradnikova 9, Radviljica, telefon 75-610. Pišite, pridem na dom 4557

MARTINOVANJA v Predosljah v soboto 13. novembra ob 19. uri zaradi objektivnih razlogov NE BO. Mladina 5558

Ne pozabite

SILVESTER JE TU!

Pravočasno rezervirajte prostore za silvestrovanje.

Za letošnje silvestrovanje priporočamo silvestrovanje na Jezerskem v hotelu Kazina in Gostišču ob jezeru, v Preddvoru v hotelu Bor in Grad Hrib ter na keg-ljišču, v Kranju v restavraciji Park, hotelu Evropa in Sindikalnem domu.

PIREDITVE

GOSTILNA DUPLJE prireja 13. novembra ob 20. uri veliko VINSKO TRGATEV v gasilskem domu v Dupljah. Za ples bo igral ansambel METODA PRAPROTNIKA. Vabljени! 5598

POSLOVNI PROSTORI

V Kranju ali bližnji okolici vzamem v najem GOSTINSKI LOKAL. Ponudbe poslati pod »lokal« 5599

Kranj CENTER

10. novembra amer.-sov. barv. CS film WATERLOO ob 16., 18. in 20. uri

11. novembra amer.-sov. barv. CS film WATERLOO ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

10. novembra amer. barv. CS film VRNITEV REVOLVERASA ob 16., 18. in 20. uri

Kamnik DOM

10. novembra amer. film OPICJE NORCIJE ob 18. in 20. uri

Tržič

10. novembra danski barv. film DEVICA IN VOJAK ob 18. in 20. uri

Radviljica

10. novembra angl. barv. film DAVID COPPERFIELD ob 18. uri, italij. barv. film VSE ZA KARIERO ob 20. uri

11. novembra zah. nemški barv. film KAMASUTRA — POPOLNOST LJUBEZNI ob 20. uri

12. novembra italij. barv. film MEČ ZA BRANDOA ob 20. uri

Jesenice RADIO

10. novembra italij. barv. film VOJNA ZA PETROLEJ

Jesenice PLAVZ

10. novembra amer. barv. film HEROJI GVADAL KANALA

11. novembra mehški barv. film POSTELJA

12. novembra mehški barv. film POSTELJA

Dovje-Mojstrana

10. novembra amer. barv. film BUTCH CASSIDY IN KID

Kranjska gora

11. novembra italij. barv. film VOJNA ZA PETROLEJ

Javornik

10. novembra mehški barv. film POSTELJA

Skofja Loka SORA

10. novembra italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA ob 20. uri

11. novembra italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA ob 18. in 20. uri

12. novembra mehški barv. film POJEM ZA PANCO VILO ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

10. novembra amer. barv. film DOBRI IN SLABI FANTJE ob 20. uri

12. novembra amer. barv. film DOBRI IN SLABI FANTJE ob 20. uri

Tiho nas je zapustila v 87. letu starosti naša skrbna mama, babica, te...

Bogomila Kmet roj. Kern

Na zadnji poti jo bomo spremili v četrtek, 11. novembra ob 15.30 na pokopališču v Kranju.

Zalujoči: sinovi Boris, Branko, Mirko z družinami in drugi sorodniki

Kranj, Ljubljana, Celje, Cerklje, Zagreb, 9. novembra 1971

Zahvala

Ob bridki izgubi naše ljubljene in skrbne žene, mame, stare mame in prababice

Helene Trampuž Maverjeve mame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so ji poklonili cvetje, nam izrazili sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti ali se pokojne mame spomnili na kak drug način. Posebna zahvala dr. Mayerju in dr. Bajžlju za lajšanje bolečin, prof. dr. Rozmanu za ganljive poslovilne besede in spremstvo na zadnji poti, kaplanu Zidarju za zadnjo popotnico, pevskeemu zboru in Kajževi Mici za vso pomoč. Vsem smo iz srca hvaležni.

Zalujoči: mož, sinovi in hčerke z družinami ter drugo sorodstvo

Strahinj, 6. novembra 1971

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-135 — Telefon: redakcija 21-835, založna služba 21-152. — Naročniška služba 22-152. — Naročniška letna 32, polletna 16 dni, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo

Pred vhodom v garažo je parkiral. Kako pa naj pridem v garažo jaz, ni pomislil. Kraj: Kranj, delavski dom nasproti tovarne Sava. — Foto: F. Perdan

nesreče

ZAVOZIL S CESTE

V petek, 5. novembra, ob 23. uri se je v vasi Breg pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Dominiku Hvasti z Jame. V desnem preglednem ovinku je izgubil oblast nad vozilom, zaneslo ga je v levo, nato pa je obstal ob drevesu. Pri trčenju so se vrata avtomobila odprla, voznik je padel z vozila in se hudo ranil. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 2000 din.

NEZGODA S KOLESOM

Na cesti v Puštalu pri Skofji Loki je v soboto, 6. novembra, zvečer hudo padla s kolesom Francka Antolin iz Puštala. Nesreča se je pripetila, ko je kolesarki med vožnjo dinamo prišel med špice prvega kolesa. Antolinovo so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NI SPELJAL OVINKA

V Soteski na cesti med Bohinjsko Bistrico in Bledom se je v nedeljo, 7. novembra, popoldne pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Janez Pipar iz Lahovč pri Kranju zaradi neprimerne hitrosti ni speljal levega ovinka. Avtomobil je zaneslo v desno, kjer je zadel v smernik, nato še v skalo ob cesti. Avtomobil je od tam odbilo, prevrnil se je in obstal na boku. Voznika je pri tem vrglo iz vozila. S hujšimi poškodbami so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

PADEL S KOLESOM

Na Blegoški cesti v Podpurfelci se je v nedeljo, 7. novembra, ob pol treh zjutraj pripetila nezgoda kolesarju Avgustu Kalanu iz Stare Loke. Ko je Kalan pripeljal v bližino prednostne ceste je verjetno zavrl na prednje kolo, pri tem pa je padel po bregu kake tri metre na cesto Skofja Loka—Poljane. Huje poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NEPRAVILNO PREHITEVANJE

V ponedeljek, 8. novembra, dopoldne je na cesti drugega reda med Lahovčami in Nasovčami voznik osebnega avtomobila Milan Teržič iz Kamenj pri Bohinju prehitel traktor. V tem pa je iz nasprotne smeri pripeljal voznik avtomobila Karel Malek iz Maribora. Avtomobila sta čelno trčila. V nesreči je bil voznik Malek huje ranjen in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Voznik Teržič je dobil v nesreči lažje praske. Na vozilih je škode za 25.000 din. L. M.

Pogrešan v gorah

Dvanajst gorskih reševalcev iz Krzajske gore in Ljubljane je v ponedeljek, 8. in v torek, 9. novembra, pregledovalo teren Kralce do vrha Spika, da bi našli 22-letnega Viktorja Suštariča iz Ljubljane. Ta je že v soboto, 6. novembra, odpotoval iz Ljubljane in je nameraval plezati centimetrov snega.

v Spiku. Ker se do nedelje zvečer ni vrnil, so naslednji dan organizirali poizvedovalno akcijo. Reševalci niso mogli ugotoviti, v kateri plavinski postojanki naj bi se pogrešani oglašil. Iskanje je težavno, ker je zapadlo že 30

Nevarnosti ob cesti

Komisija za vzgojo in varnost v prometu pri skupščini občine Jesenice je ugotovila, da je ob glavni cesti od Jesenic do Podkorena več neopredelnih mest, ki so često vzrok hudim prometnim nesrečam. Komisija je že predlagala, da bi prestavili cesto v Logu pri hišni številki 7, ker je bilo na tem mestu samo lani zaradi ostrega ovinka pet nesreč. Drugo neopredeljeno mesto je v gozdličku ob Veliki jami. Posekati bi bilo treba le nekaj dreves, pa bi bil ta del ceste, kjer je bilo lani več težjih nesreč, mnogo varnejši. Tretja velika ovira v prometu pa je stara sušilnica, ki stoji med gostilno pri Jožici in hotelom Spik v Kranjski gori. Stara zgradba je sicer spomeniško zaščiten, vendar močno zastira pogled, okoli nje pa je zelo oster ovinek. Veliko nevarnost za voznike predstavlja ovinek pod klancem na Hrušici, kjer stoji Dolžanova hiša. Več nesreč se je pripetilo tudi na zavoju pri Savskem mostu. Komisija je misljena, da se tudi na desni strani postavi odbojni pas, zaradi zavijanja na most pa uredi tretji pas. Projekt je že izdelan, vprašanje je le, kdo bo delo plačal.

Na zelo nevarnem mestu, na odcepu ceste na Tabar je bilo leta 1969 šest prometnih nesreč, lani v devetih mesecih pa devet. Sava Dolinka je tu cesto že močno izpodkopala, pa tudi zaradi hudournikov bo dokončna ureditev ceste težavna in finančno zahtevna.

B. B.

ISČEMO ŽENSKÉ ZA RAZNA ROCNA DELA IN SIVANJE NA CIK-CAK SIVALNEM STROJU NA DOMU.

Interesentke naj se javijo na sedežu podjetja vsak delavnik, razen sobote od 11. do 13. ure.

VEZENINE BLED

Šah

Tesna zmaga slepih Kranja

Pred dnevi je bilo v Ljubljani povratno srečanje med slepimi šahisti iz kulturno-prosvetnega društva »Karel Jeraj« Ljubljana in zvezo slepih Kranj na desetih deskah. Zmagali so šahisti Kranja s 5,5 : 4,5. Posamezni rezultati:

Đorđević : Ulaga 1:0, Bertonec : Kebe remi, Gazvoda : Komovec 1:0, Anđelič : Kumer 0:1, F. Stagar : Kanc 1:0, Mislej : Janežič 0:1, Martinčič : Hrovat remi, Derstvenšek : Kranjc 1:0, Drinovec : Naglič remi, Pirc : Jeraj 0:1.

Še šest neporaženih

V nadaljevanju šahovskega turnirja za pridobitev II. kategorije v Kranju so bili doseženi naslednji rezultati: Novak : Smid 1:0, Rebolj : Marko 1:0, Jovič : Naglič 1:0, Vidali : Smid 0:1, Rebolj :

Nadižar 1:0, Lazar : Življakovič 1:0, D. Stagar : Požar 0:1, partiji Novak : Valjavec in Torkar : Kokotovič sta bili preloženi. V vodstvu je še vedno Jovanovič, ki ima 3,5 točke. F. Stagar

OD NEDELJE DO NEDELJE

NOGOMET — V predzadnjem kolu ZCNL sta se v gorenjskem obračunu na igrišču S. Mlakarja srečali enajstoriči Triglava in LTH. V nezanimivi ter raztrgani igri so domačini šele v drugem polčasu strli odpor gostov. Jeseničani pa so tokrat na domačem terenu dodobra napolnili mrežo gostujočemu Hrastniku.

Rezultati: Triglav : LTH 3:0 (0:0), Jesenice : Hrastnik 5:2 (2:0).

Pari zadnjega jesenskega kola: LTH : Jesenice, Vožila : Triglav.

HOKEJ — S tekmovanjem so pričeli za letošnji državni naslov tudi hokejisti. V prvem kolu so Jeseničani v Tivoliju katastrofalno premagali beograjskega Partizana, medtem ko je Kranjska gora nudila slab odpor Olimpiji.

Rezultati: Jesenice : Partizan 21:1 (7:0, 8:0, 6:1), Kranjska gora : Olimpija 2:12 (0:6, 1:2, 1:4).

Pari prihodnjega kola: Partizan : Kranjska gora, Medveščak : Jesenice.

ODBOJKA — V II. zvezni odbojgarski ligi so Jeseničani tokrat gostovali v Zagrebu. Niso bili kos razigranim domačinom.

Rezultat srečanja: Metaiac : Jesenice 3:0. V prihodnjem kolu pa se bodo Jeseničani srečali z ravenskim Fužinarjem.

ROKOMET — V zadnjem kolu jesenskega dela so Kranjčani v Radečah spet doživeli poraz. Rezultat srečanja: Radeče : Kranj 29:21 (13:7).

JUDO — V prvem kolu I. republiške lige so se na Jesenicah srečali ljubljanska Nagoaka, mariborski Branik ter domačini.

Rezultati: Nagoaka : Jesenice 6:0, Branik : Jesenice 5:2.

KARTING — Končano je tudi letošnje državno prvenstvo. V kategoriji do 100 ccm je Blejčan Globevnik osvojil letošnji državni naslov.

Zahvala

Ob smrti drage hčerke, sestre in sestrične

Francke Zupan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se poslovlili od nje, ji poklonili cvetje in vence in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo za pomoč sindikalni podružnici ISKRA elektromehanika, č. duhovniku, pevcem, sosedom, ki so nam pomagali v teh težkih dneh ter vsem, ki so jo tako številno spremili na njeni prerani zadnji poti.

Zalujoči: oče Janez, brat Janez in drugo sorodstvo

Kranj, 4. novembra 1971

Pot do uspeha je pogojena z voljo in veseljem do športa

Atleti Prezelj — svetovalci in sodelavci

Ko so v nekem razgovoru vprašali Mira Cerarja, kaj ga je pripeljalo do tako velikih uspehov, je bil odgovor kratak: »Samo volja.« Na vprašanje, kaj priporoča mladim športnikom, da bodo uspeli, pa je odgovoril: »Trenirajmo naj z voljo in veseljem.« Dokaz, da so ti nasveti pravilni, so trije bratje Prezelj: Dušan, Marko in Darko posebej ljuba volja in veselje do kraljice športov — atletike. S svojimi napornimi vsakdanjimi treningi so dokazali, da je pot do uspehov, ki so jih dosegli pogojena z voljo in veseljem do atletike.

Ceprav je bil v atletski klub prvi včlanjen srednji brat Marko, se vseeno atletika v družini Prezelj prične z najstarejšim bratom Dušanom. Kot sam pravi, je imel že od nekdaj veselje do atletike. »Otroci iz naše ulice smo se večkrat primerjali med seboj v atletskih disciplinah, kot so skok v daljavo, met krogle (kamenja) itd. Ko smo nekoč skakali s palico (prekljo) me je opazil znani atletski delavec Milan Zoran, s katerim sva si bila soseda. Povabil me je na trening, jaz sem se vabilu odzval in tako sem pričel trenirati.« Milan Zoran mu je bil tudi prvi trener, kakor tudi znanemu skakalcu Mile-

ku, katerega je »odkril« na isti način. Ze po dveh letih je Dušan dosegel pomemben uspeh: pri mlajših mladincih je postal slovenski prvak v troskoku in skoku s palico. Ta uspeh je dal Dušanovi volji novih moči. Po tem uspehu je pričel s tistimi napornimi treningi, ki ga danes proslavljajo kot fizično enega najbolj pripravljenih atletov v Jugoslaviji. Tisto leto, ko se je navdušil za atletiko srednji brat Marko, je Dušan že nízal uspeh za uspehom. Bilo je to leta 1968, ko je Dušan vladal med jugoslovanskimi mladinci v troskoku. Bil je tudi že stalni član mladinske državne reprezentance.

Ker je Marko v Dušanu videl svoj idol, se je treninga lotil zelo resno in prizadevno. Tako kot pozneje najmlajšemu bratu, je bil tudi njemu Dušan prvi trener. Nekako v tem času sta se brata začela navduševati za nov stil skoka v višino, ki ga je prvi skakal Amerikanec Fosbery in se po njem tudi imenuje. V zelo kratkem času sta novo tehniko natrenirala, tako da sta svoje osebne rekorde preskočila za po deset centimetrov. Danes bratje Prezelj stil fosbery skačejo najbolj izpopolnjeno, Dušan pa ima tudi najboljši rezul-

tat s tem stilom v Jugoslaviji.

Najmlajši Darko se ni mogel dolgo upirati skušnjavi. Ceprav se je aktivno ukvarjal s plavanjem, ga je stadijon vse češče privlačil.

Uspehi starejših dveh bratov so mu pomagali pri odločitvi. Stadion in družba dveh bratov sta ga primamila. Od takrat dalje lahko vidimo tri brate Prezelj vsak dan skupaj na treningih. Ceprav so strokovno vodstvo prepustili mlademu trenerju Mateju Fistru, si vseeno med seboj pomagajo, svetujejo, skratka postali so si odlični svetovalci in sodelavci.

Letošnja sezona je bila za njih nadvse uspešna. Zastavo uspehov brez dvoma nosi starejši brat Dušan. Uspelo mu je izboljšati državni rekord v peterboju (prej Fister) ter slovenski rekord v troskoku (prej Milek). Izjemen rezultat pa je dosegel v skoku v višino z rezultatom 207. Marko in Darko sta bila v državnem mladinskem vrhu v skoku v višino. Marko pa je bil celo kandidat za državno reprezentanco.

Se ena sezona je končana. Zopet jih čaka naporna zima, v kateri bodo skušali nabrati čimveč moči, hitrosti, vzdržljivosti. Počitka oni ne poznajo.

D. Žumer

Izbiramo najboljšega gorenjskega športnika in ekipo za leto 1971

Letos, dragi bralci, bomo že šestnajstič zapored izbirali najboljšega športnika Gorenjske za leto 1971. Na osnovi ankete bomo na dan republike proglasili najboljšega športnika oziroma desetorico najboljših na Gorenjskem. Zmagovalec bo tisti, ki bo prejel največ točk. V letošnjem predolimpijskem letu — v letu 1972 bodo zimske olimpijske igre v Sapporu ter letne v Münchnu — so se naši gorenjski športniki pojavljali v različnih panogah jugoslovanske reprezentance, pa tudi na državnih in republiških prvenstvih ter v mednarodnem merilu dosegali lepe rezultate. Menimo, da letošnja izbira ne bo težka in da bomo na koncu dobili res najboljšega. V teh petnajstih letih, ko so se v uredništvu odločili za izbor najboljšega gorenjskega športnika, so imeli največ uspeha plavalci kranjskega Triglava ter predstavniki zimskih športa Jesenic.

Pa pogledajmo, kdo so bili najboljši gorenjski športniki v teh petnajstih letih:

- 1956 Barbara Koncilija (PK Triglav)
- 1957 Vlado Brinovec (PK Triglav)
- 1958 Janez Kocmur (PK Triglav)
- 1959 Vlado Brinovec (PK Triglav)
- 1960 Janez Kocmur (PK Triglav)
- 1961 Marjan Pečar (SD Mojstrana)
- 1962 Janez Teran (NTK Triglav)
- 1963 Peter Lakota (SD Jesenice)
- 1964 Peter Lakota (SD Jesenice)
- 1965 Ludvik Zajc (SD Jesenice)
- 1966 Albin Felc (HK Jesenice)
- 1967 Lidija Svarc (PK Triglav)
- 1968 Ludvik Zajc (SD Jesenice)
- 1969 Peter Stefančič (SK Triglav)
- 1970 Jože Turk (KK Triglav)

Tudi letos smo vam v ta namen pripravili širši izbor kandidatov, ki pridejo v poštev. V našem predlogu smo predvsem gledali na športnike, ki so solidno nastopali na mednarodnih tekmovanjih doma in na tujem in, ki so osvajali državne in republiške naslove. Kot opravičilo pa naj navedemo, če smo katerega pozabili ali če vam naš predlog ne ugaja, lahko izbirate še med drugimi kandidati.

Kandidati po abecednem redu (po panogah)

ATLETIKA — D. Prezelj, Kavčič, Udovč, Paplerjeva (vsi Triglav)

HOKEJ — Knez, Tišler, Felc, Zbontar, Bogo Jan, Košir, Poljanec, Mlakar (vsi Jesenice)

KEGLJANJE — Turk, Česen, Prion, Starc, Jenkole (vsi Triglav)

MOTORISTIKA — Jože Zupin (Tržič), Globevnik (Bled)

PLAVANJE — Svarc, Pečjak, Porenta, Mandelje (vse Triglav)

PADALSTVO — Pesjak (ALC Lesce)

SMUCANJE — alpske discipline: Jakopič, Gašperšič, Straus, Pesjak (vsi Jesenice), Jelka Jocič (Triglav); skoki: Stefančič (Jesenice), M. Mesec, Kobal, Kapušin, Norčič (vsi Triglav); klasična kombinacija: Janez Gorjanc (Triglav), Dovžan (Jesenice); tek: Kerštajn, Milnar, Tajnikar (vsi Jesenice), Kobilica, Kalan, Dornik (vsi Gorje)

STRELJANJE — F. Peternel, M. Peternelj, Naglič (Kranj), Otrinova, Kraljeva (Jesenice)

VATERPOLO — Mohorič, Balderman, Sorli, F. Rebolj, J. Rebolj, Kodek (vsi Triglav)

Ko smo predlani kot novost uvedli še izbiro najboljših ekip Gorenjske, je bil izbor kandidatov dosti lažji, saj pridejo tu v poštev le ekipe, ki tekmujejo v zveznem in republiškem merilu. Tako smo v teh dveh letih dobili najboljšo ekipo, in to hokejiste Jesenic, ki so obakrat z veliko večino glasov prepričljivo osvojili prvo mesto.

Tudi med letošnjimi kandidati so hokejisti Jesenic in Kranjske gore, košarkarice Jesenic, mlade košarkarice Zirov, ki so letos osvojile državni naslov med pionirkami, kegljači Triglava (letos drugi v Evropi), vaterpolisti Triglava ter odbojkarji Jesenic.

Torej, dragi bralci, ko bomo to soboto, 13. novembra, objavili prvega od treh glasovnih listkov, ne odlašajte, izpolnite ga, ter ga pošljite na uredništvo Glasa, Kranj, Trg revolucije 1. V letošnjem letu smo vam namenili lepe denarne nagrade, 150 din, kot prvo nagrado, bo dobil tisti, ki bo najrealnejše določil najboljših deset gorenjskih športnikov ter pet najboljših ekip. Da pa ne bi bili bralci prikrajšani, bomo podelili še dve tolažilni nagradi: drugo v vrednosti 100 din ter tretjo 50 din.

—dh

Z zadnjim kolom so zaključili jesenski del tudi nogometaši v gorenjski nogometni ligi. Letos se je gorenjski nogometni podzvezi za tekmovanje v članski konkurenci prijavil tudi novoustanovljeni klub Ranch boys. To je moštvo, sestavljeno iz dveh ekip — Ranch boys in Skrlcovega moštva — ki sta še preteklo sezono nastopali v tekmovanju »divje lige«. Združili so se in dokaženo uspešno startali v gorenjskem prvenstvu. Kljub začetnim spodrslijem so v zadnjih sedmih kolih osvojili sedem zmag in prekrizali račune favoriziranemu Tržiču in Kranju. Za nameček so oba premagali na njihovem igrišču. Omeniti pa moramo, da je to moštvo, ki se samofinancira, saj sami plačujejo najemnino za igrišče, sodniške stroške ter vožnjo za gostovanja. Da občinska zveza za telesno kulturo Kranj. Upamo, da se jim bo ta skromna želja izpolnila. Po zmagi v zadnjem kolu nad Kranjem (2:1) jih je posnel naš fotoreporter; stojijo od leve proti desni: Zalokar, Finžgar, Trobec, Lampret, Sajovic, Gruden, Stular, Valant, Jenko; čepijo — njihov klubski zdravnik študent medicine Hribernik — Mihelič, Vidic, Stromajer, Konc, Kovač in Pizmoht. (dh)

Zima je pred vrati. Ta letni čas nikomur ne prizanaša. Tudi šoferjem ne. Od njih zahteva več previdnosti, znanja, razen tega pa tudi boljšo opremljenost vozila. Da bi zvedeli, katere so glavne značilnosti varne vožnje pozimi in kako naj bi bila opremljena vozila, smo za današnje pogovore izbrali tri šoferje in z njimi kramljali o teh problemih.

● Albin VOLČIČ, Kranj: »Osnovno je, da je vozilo brezhibno. Razen tega mora še posebej imeti dobre zimske gume, svetlobna telesa in tudi zavore, čeprav je pozimi najvarnejše zavirati z motorjem. V avtomobilu morajo biti pozimi tudi verige za primer visokega in nezoranega snega. Zimsko opremo že imam in sicer gume in verige, razen tega pa sem zamenjal olje, podmazal ležaje in dolil antifriz. Pozimi bom sicer vozil, vendar bom v najtežjih razmerah na cesti pustil avto doma. Tako je najbolj varno.«

● Janez PETERNELJ, Kres 14, Zeleniki: »Vsak dan se vozim z osebnim avtomobilom v službo v Kranj. Na eno stran je 28 kilometrov. Tudi pozimi ne odneham. Moram reči, da mi avto še nikoli ni zatajil. Avto vsako zimo opremim s »spajkarcami«, ki so se lani izredno težko dobile. Za leto ne vem, kako je. Razen tega premažem odbijače s sprejem, brisalce zamenjam z metlicami, zadaj nadenem zavesico, uporabljam pa tudi gilsantini

in zimsko olje. Najvažnejše so seveda dobre gume in velika previdnost pri vožnji v megli. En nepreviden voznik lahko povzroči v težkih zimskih pogojih vožnje veliko škodo. Prav tako mislim, da šofer pozimi ne sme počivati. Voziti mora v vseh pogojih. Tako je kos najtežjim razmeram na cesti. Nevajen šofer je največja nevarnost za promet.«

● Andrej SEŽUN, Bohinjska Bistrica: »Ze 17 let sem na cesti in to v vsakem vremenu. Letno prevozim okrog 32.000 kilometrov in karambola do sedaj še nisem imel. Na avtomobilu imam michelin gume. Lanski zimi so bile kos, čeprav sem moral dan za dnem voziti do postaje žičnice na Vogel. Seveda jim moram za vožnjo pozimi znižati pritisek. Ker ima olje v mojem avtomobilu visoko viskozno stopnjo, mi ga ni treba menjati. Opazil sem, da za vse vrste avtomobilov ni zimskih gum, medtem ko olje je. Kaj je najvažnejše za zimsko vožnjo? Dobre gume! Voznik pa se mora razen tega prilagoditi razmeram na cesti, prometu in vremenu. Trdim, da je le 30 odstotkov voznikov kos nenadnim spremembam na cesti, ki so pozimi pogoste. Preveč divjajo. Pozimi pa je še posebej važna vleč na vrvi.«

J. Košnjek

GRADITELJI! ALI ŽE IMATE VRATA ZA VAŠ DOM?

Za vas imamo pripravljena:

NOTRANJA VRATA

FURNIRANA VRATA

- mahagoni
- teak
- afrormosia
- oku:ne
- hrast
- brest

ULTRAPAS VRATA

- vrata za pleskanje
- vezane plošče
- lesonit

VHODNA VRATA

- macesen
- smreke
- hrast
- framire

GARAŽNA VRATA

- dvokrilna
- dvižna
- v izvedbah kot vhodna vrata

Preden se odločite za nakup, si oglejte izdelke pri nas na Bledu — Rečica

Zahtevajte ponudbe in cenik!

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE BLED LJUBLJANSKA CESTA 32
telefon 77-384, telex 34525

Pozitivna vloga občinskih pospeševalnih skladov

Pri pospeševanju razvoja kmetijstva imajo gotovo posebno mesto občinski skladi za pospeševanje kmetijstva, ki dobivajo denar večinoma iz občinskih proračunov. Po nepopolnih podatkih bodo imeli letos slovenski občinski pospeševalni kmetijski skladi okrog 11,5 milijona dinarjev. To je prav toliko, kolikor znašajo davčne olajšave, ki vzpodbujajo razvoj kmetijstva. Občinski kmetijski pospeševalni skladi v Pomurju imajo dober milijon dinarjev, na mariborskem področju okrog 3,9 milijona dinarjev, na celjskem področju okrog 1,7 milijona dinarjev, ljubljanski skladi imajo 2 milijona dinarjev, primorski poldrug milijon dinarjev, dolenski 510.000 dinarjev, v kmetijskih občinskih pospeševalnih skladih na Gorenjskem pa je 700.000 dinarjev.

Skladi so se uporabljali v različne namene. Po podatkih in ugotovitvah Kmetijskega inštituta Slovenije se je denar trošil za financiranje pospeševalne službe, izobraževanja na vasi ter kmetijskega šolstva, za kmetijsko in veterinarsko inšpekcijo, za obrambo proti toči, za delo veterinarjev, za regresiranje ovestnih mer pri kmečkih kreditih, za pomoč mlekarnam itd. Torej, denar se je trošil za različne namene. To ni vedno pozitivno, saj kaže, da slovenski kmetijski pospeševalni skladi pri občinah nimajo vsklajene politike potrošnje. Po mnenju kmetijskih strokovnjakov bi se moral ta denar uporabljati za financiranje novosti v pro-

izvodnji, in to toliko časa, dokler se novost ne obnese in ne zaživi. Tu mislimo na novosti v proizvodnji, ki so pomembne za celotno področje, ne pa le za eno ali dve občini.

Zbiranje sredstev za te sklade bomo morali slej ko prej razširiti tudi na izvenproračunske vire. Precej de-

narja bi lahko zbrali s prispevkom od tistih zemljišč, ki zaradi urbanizacije niso več kmetijsko uporabna. Skladom bi prav tako lahko del denarja dale tudi druge gospodarske panoge, ki so za razvoj kmetijstva posredno ali neposredno zainteresirane.

J. Košnjek

Zadovoljni radovljiški upokojeanci

Društvo upokojevcev v Radovljici je letos pripravilo za svoje člane devet izletov. Člani pravijo, da jim je ostal v najlepšem spominu izlet na Trško goro, v Rog in v Istro. Zato bodo tudi prihodnje leto pripravili več zanimivih izletov, posebno skrbno pa bodo pripravili izlet v Jajce ob 80-letnici rojstva Josipa Broza Tita.

Težko pa radovljiški upokojeanci čakajo na svoj dom, ki bo po predvidevanjih do konca prihodnjega leta. Razen izletov in priprav na gradnjo doma, pa odbor društva skrbi tudi za obdarovanje in obiske svojih članov ob jubilejih. Razen tega letos pripravljajo za svoje člane prijetno silvestrovanje.

Uredite si vaše denarne zadeve tako, da vam bo banka kar najbolj pri roki.

88 poslovnih enot LJUBLJANSKE BANKE vam nud
hiter, učinkovit in zanesljiv bančni servis!

Ljubljanska banka

pravi naslov za denarne zadeve!